

διαπόμπευση

Πέμπτη, 28 Μαρτίου 2013
8:12 πμ

Σημασία

Η διαπόμπευση κυριολεκτικά σημαίνει δημιουργία πομπής, παρέλαση με ατιμωτικό χαρακτήρα.

Σκοπιμότητα.

Αργότερα κατ' επέκταση έλαβε και το χαρακτήρα κάθε είδους ενεργείας που αποσκοπεί :

1. Στο διασυρμό, ταπείνωση, εξευτελισμό του διαπομπευόμενου
2. Στην επίδειξη δυνάμεως των τιμωρών
3. Στη τρομοκράτηση του κοινού ώστε να αποφύγει παρόμοιες πράξεις στο μέλλον.

Επ' εσχάτων τα πρόσωπα και ονόματα των πορνών που έπασχαν από AIDS παρουσιάστηκαν στην τηλεόραση. Η πράξη χαρακτηρίστηκε απαράδεκτη **διαπόμπευση**.

Με αυτή την έννοια και οι εκτελέσεις, δημόσιοι βασανισμοί και σταυρώσεις περιλαμβάνονται στις διαπομπεύσεις. Με αυτό το πρίσμα εξετάζονται:

1. Έκθεση κεφαλών
ΔΕΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ στην παράγραφο [ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΩΝ](#)
2. Δημόσιες εκτελέσεις
Δες [ΚΑΡΜΑΝΙΟΛΑ](#),
3. Σταύρωση
Δες λ. [σταύρωση](#)

Ετυμολογία

από το ρήμα διαπομπεύω < δια+πομπεύω φέρω εις πέρας την πομπήν

Ξενόγλωσσα

Λατινικά

CASTIGARE

από το CASTUS καθάρος, αγνός, ακέραιος (όπως το PURGARE δημιουργείται από το PURUS) κυριολεκτικά σημαίνει καθαίρω: καθιστώ κάτικαθαρό, σωστό, τέλειο. Για τον πολύ κόσμο έχει την έννοια κανω καποιον να μετανοήσει, τιμωρώ με λόγια (επιπλήξεις) η έργα (βασανισμούς) με σκοπό να διορθωθεί, να γίνει σόφρων (σοφρωνισμος)
Πβλ. το Αγγλ. Chastity Από το castus = αγνότης και το chastity belt = ζωνη αγνότητος.

VITUPERO

1 vitūpĕro, āvi, ātum, āre (vitium), tr., ¶ 1 trouver des défauts à, blâmer, reprendre, critiquer, censurer qqn ou qqch : Cic. Q. 2, 6, 5 ; Mur. 60 || [rhét.] rabaisser : Cic. Br. 47 ; 65 ¶ 2 gâter, vicier : cur omen mihi vituperat ? Pl. Cas. 411, pourquoi est-il pour moi de si fâcheux augure ?

vitupero, avi, atum, are (vitium),

Ψέγω ονειδίζω μειώνω

1 trouver des défauts a, blamer, reprendre, critiquer, censurer qqn ou qqch: Cic. Q. 2,6, 5 ; Mur. 60 . Στους j [Ρητορ.] ταπεινώνω: Cic. Br. 47, 65 ¶

2 gater, vicier:

cur omen mihi vituperat? PL.Cas. 411, pourquoi est-il pour moi de si fâcheux augure?

vītŭpĕrātĭo , ōnis, f. 1. vitupero,

Από το μεσ. Ιταλικό του Δάντη

Ahi Pisa, vituperio delle genti

Αχ! Πίζα ονειδος του έθνους!

Date Alighieri - La Divina Commedia

Ιταλικά

Svergognare

ντροπιάζω

Io svergognò davanti a tutti i suoi colleghi.

castigo

Από το Λατινικό CASTIGARE

Schernno

schernire Προβηγκ. esquernir, schirnir. escarnir; Αρχ. Γαλλικά eschernir, escharnir;

Ισπανικά και Οπορτογαλικά escarnir:

Από το αρχαίο Γερμ. a. ted. Skèrnōn ή skirnōn εμπαιζώ, απ όπου και το ουσιαστικό sckrn, skékŋ, scherno, σλαβικό skrenia κοροϊδία; Η ρίζα πιθανόν η ίδια με το γερμ. sckran = συγχ. scheeren ξουριζώ και μετφ. αγγαρευω. Ο Delàtre επηρεασμένος από τον ηχο το θεωρεί δευτερευούσα μορφή του scarnire (ex+carne) εξαγω το κρέας, ξεκοκκαλιζώ, (από την ίδια μεταφορική μεταπτώση προέρχεται και ελληνικό σαρκάζω και ο σαρκασμός).

Gogna

Berlina

Vituperio

Αγγλικά

pillory,

(ουσιαστικό)

ένα ξύλινο πλαίσιο στημένο σε ένα στύλο, με τρύπες για να δεσμευτεί το κεφάλι και τα χέρια, που χρησιμοποιούνταν παλαιότερα για να εκθέσει ένα δράστη στη δημόσια χλεύη.

dictionary.com

Από την παρεχόμενη περιγραφή συναγεται ότι η λέξη ισοδυναμεί με τον αρχαίο [κύφωνα](#). 1225–75; Μεσαιωνικά Αγγλικά pyllory < Αρχ. Γαλλικό pilori, ίσως από το < Υστερο Λατινικό pīlōrium, ισοδύναμο προς το επίσης Λατινικό pīl(a) pillar (see pile1) + -ōrium -ory2,

Η ίδια λέξη στα αγγλικά

pillory, (to pillory, ρήμα)

Σημειώνει κυριολεκτικά τοποθετώ κάποιον στον κυφώνα αλλά μεταφορικά σημαίνει διαπομπέω. Προφανώς οι Άγγλοι προτιμούσαν τη στατική διαπομπέωση από τη περιφορά.

shaming, castigation

Γαλλικά

carcan, pilori,

chastoier, chastier, συγχρονα: **châtier**;

Étymol. et Hist. 1. xes. castier « réprimander, blâmer » (St Léger, éd. J. Linskill, 18, 104), encore dans la lang. class. (v. Littré); 2. [xies. d'apr. Lar. Lang. fr. et FEW, s.v. castigare] 1160-74 chastier « punir » (Wace, Rou, éd. H. Andresen, II, 2048); 1350-1400 proverbe Qui bien ayme bien chastie (Proverbes fr., éd. J. Morawski, 1836); 3. 1121-35 spéc. sa chair chastier (Ph. de Thaon, Bestiaire, éd. E. Walberg, 2772); 4. ca 1170 Soi chastier « se corriger, s'amender (d'un défaut) » ([Chrest. de Troyes], G. d'Angleterre, éd. W. Foerster, 1187); 5. 1661 littér. « corriger le style » (Somaize, Dict. des Précieuses, p. 201 ds Brunot t. 3, p. 252). Du lat. castigare « corriger » attesté en lat. eccl. au sens de « se mortifier » (Pseudo-Hilaire ds Blaise).

réprimander

Blâmer quelqu'un avec autorité : Réprimander un élève.

Blâmer

Étymol. ET HIST. – 1. Ca 1050 « faire des reproches à qqn » (Alexis, 47edans T.-L.); ca 1050 « condamner qqc. » (Ibid., 13c, ibid.); 2. 1177 « accuser » (Chr. de Troyes, Chevalier Lion, 4397, ibid.); en partic. 1690 (Fur. : **Blasmer**, se dit aussi d'une peine infamante ordonnée en Justice pour quelque action dont on fait faire réparation d'honneur). D'un lat. vulg. ***blastemare** forme issue du lat. chrét. blasphemare (blasphémer*) plutôt par dissimilation de labiales que par croisement avec aestimare, le lien sém. entre les 2 verbes étant assez lâche (Cor., s.v. lastimar). L'existence de *blastemare est attestée par les formes rom. de même type, v. REW3, cf. blastema pour blasphema (Pirson, La Lang. des Inscriptions lat. de la Gaule, Bruxelles, 1901, p. 231). Le sens de blasphemare s'est rapidement affaibli en celui de « blâmer, réprover en public » (613-658, Chronique de Frédégaire, MGH Scriptor. rer. meroving. II, éd. Krusch, Hannover 1888, p. 142, 2 dans Bambeck, p. 7).

Συνώνυμα

- **Αναγέλασμα**

Το ουσιαστικό χρησιμοποιείται σπανιά. Όμως το ρήμα **αναγελῶ** = κοροϊδεύω, εμπαίζω είναι συνηθέστερο.

Παρ. της νυχτας τα καμωματα η μερα **αναγελάτα**

Του κοσμου το περιγελο **αναγελά** τον κοσμο

Εκατσε η μπομπη στις στρατες κι' **αναγέλα** τους διαβάτες,

- **Ανασκολοπισμός**

- **Ανασκυλμός**

Από το αρχ. Ουσ. **σκυλμός** που σημαίνει

- 1) Εξουθενωση, σπαραγμος
- 2) Ερεθισμος
- 3) Ενοχληση εκνευρισμος βιαια ερωτικη επιθεση
- 4) Καταβολη προσπαθειας, νταβαλα, μπλεξιματα

Οι βυζαντινοι χρησιμοποιουσαν το ορο **ανασκυλμός** για την διαπόμπευση πτωμάτων.

Αγιολογικον κείμενον ομιλεί δι' **άνασκυλμόν** νεκρών σωμάτων. Δια της αορίστου αυτής φράσεως δέον να νοήσωμεν, πλην άλλων, και την διαπόμπευσιν νεκρών, ήτις δεν ήτο, δυστυχώς, ασυνήθης κατά τούς Βυζαντινούς χρόνους. Ούτως επί Ιουλιανού αναφέρεται διπόμπευσις επί καμήλου του νεκρού του επισκόπου "Αλεξανδρείας Γεωργίου, επί Λέοντος Α' του Μακέλλη επομπεύθη ό νεκρός ετέρου επισκόπου Αλεξανδρείας, του Προτερίου, επί Μαρκιανού επομπεύθη το πτώμα του διακόνου Αθανασίου, γυμνά δέ εθεατρίσθησαν τα πτώματα του βασιλέως Μαυρικίου και τών τέκνων του.

161.192

Περι ανασκυλμού ομιλεί και ο Εμ. Ροΐδης στα προλεγόμενα της Παπισσας Ιωάννας

« ... τον [πάπα] Στέφανον Ζ, αίσχρον τυμβωρύχον, ἐκθάπτοντα τον νεκρόν του προκατόχου του Φορμόσου, σύροντα το σαπρόν σώμα ἐνώπιον συνόδου και ὑποβάλλοντα αυτό εις γελοίαν και βδελυράν ἀνάκρισιν»

πβλ. **ανάσκαφος**.

- **Ατιμος κουρά**
- **Ατίμωση**
- **Γαδαροκάθισμα**
- **Γάνα**

γάνα (η) δημ. κ. γανάδα. γανιάδα, γανίλα τό έκ νόσου επί της γλώσσης επίχρισμα, τό γλίντζιασμα της γλώσσας καί η έξ αυτού δυσάρεστος γευσισ*
2) ή σκωρία τών άγανώτων χαλκωμάτων, ιός,χαλκάνθη
3) ή άσβόλη* || γεν. ή μουντζούρα : έπιασε τη μηχανή και γιόμισε **γάνες**
4) μτφ. η διαπόμπευσις, τό πόμπεμα : φρ. **πηρε γάνα** (διεπομπεύθη) || συνεκδ. επί προσ. ό εξώλης, ό διαπομπεύσεως άξιος* || γεν. παν τό βδελυκτόν, τό καταφρονήσεως άξιον

- **γιβέντισμα**
- **Διακωμώδησις**
- **Διασυρμός**

Διασυρμος από την περιφορά της διαπομπευσης. Ηταν κυριολεκτικη ενεργεια κατά την οποια ο διαπομπευομενος (ζωντανος ή νεκρος) εσερνονταν στους δρομους. Βλ. εικ [5](#) Συγγενές είναι το σούργελο.

ΦΡ του τα εσουρε , του **έσουρε οσα δεν σέρνει η σκούπα**.

Τον έσουρε στα δικαστήρια. Κατά την λαικη αντιληψη και μονη η παρουσια στο δικαστηριο , ανεξαρτητως της ετυμηγοριας, αποτελεί διασυρμο.

Βλ. Εικ. 7

Βλ. και [σούργελο](#)

- **Δυσφήμιση**

Η βλαβη της τιμής και της υπολήψεως καποιου. Αποτελει ποινικο αδίκημα.

δυσφημιση

Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλον γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψή του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή. Η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί και μαζί με την ποινή φυλάκισης.

ΠΚ 362

Συκοφαντική δυσφήμιση

Αν στην περίπτωση του άρθρου 362, το γεγονός είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. μαζί με τη φυλάκιση μπορεί να επιβληθεί και χρηματική ποινή. Μπορεί επίσης να επιβληθεί και στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων κατά το άρθρο 63.

ΠΚ 363

- **Δυσώπησις**

Εξαναγκασμος καποιου να κατεβασει τα ματια, να εντραπει, να προβληματίσθει, να ελθει σε δύσκολη θέση, να χάσει την ψυχραιμία του, να είναι αναστατωμένος.

Το ρημα **δυσωπεω** -ω από το ωψ γεν ωπός.

Οι εκκλησιαστικοι υμνογράφοι του δινουν την σημασια «παρακλήση» .

Πχ.

Σωτήρα τεκούσάν σε καί Θεόν, **δυσωπώ**, Παρθένε, λυτρωθήναι με τών δεινών, σοί γάρ νύν προσφεύγων ανατείνω, καί τήν ψυχήν καί τήν διάνοιαν.

Μήτηρ τού Θεού τού Υψίστου, σύ υπάρχουν, Άχραντε, σπεύσον, **δυσωπούμεν**, ρύσασθαι τούς δούλους σου.

Άχραντε, η διά λόγου τόν Λόγον ανερμηνεύτως, επ' εσχάτων των ημερών Τεκούσα **δυσώπησον**, ώς έχουσα μητρικήν παρρησίαν.

Θανάτου καί της φθοράς ώς έσωσεν, έαυτόν εκδεδωκώς τῷ θανάτῳ, την τη φθορά καί θανάτῳ μου φύσιν, κατασχεθεΐσαν, Παρθένε, **δυσώπησον**, τον Κύριον σου καί Υιόν, τῆς έχθρῶν κακουργίας μέ ρύσασθαι.

Θελητήν του έλέους, ὄν έγέννησας, Μήτηρ άγνή **δυσώπησον**, ρυσθήναι των πταισμάτων, ψυχῆς τε μολυσμάτων, τους έν πίστει κραυγάζοντας, Ό των Πατέρων ήμῶν Θεός, εύλογητός εί.

- **Έλεγχος**

Το (ουδέτερο) διάφορο του αρσ. ο έλεγχος.

ὄνειδος, ντροπή, ατιμία, ὕβρις εξύβριση, ατίμωση. Απαντα μονο στον Ομηρο και στον Ησίοδο.

- **Εκθεση**

Πχ. Το σκανδαλο **εξεθέσε** ανεπανορθωτα τον Σκαν Στρος

Ο πρωθυπουργός αφησε **έκθετο** τον υπουργό του.

Αποκαλυψε την δωροληψια και τον **εξεθέσε** στα ματια των οπαδων του.

- **Εμπτισμος**

κν φτύσιμο

Συνηθέστατο το φτυσιμο στο προσωπο του διαπομπευομενου τοσο που η λεξη κατάντησε συνωνυμον ης διαπομπευσης και του ονειδισμού.

Πβλ.

« Ό έμπυτσημῶς καί μάστιγας καί κολαφισμῶς καί σταυρόν καί θάνατον ὑπομείνας διά τήν ήμῶν σωτηρίαν, Χριστός ὁ άληθινός Θεός ήμῶν».

Εύχή άπολύσεως της Μεγ. Παρασκευης

Φράσεις

Αυτος είναι για **φτύσιμο**=Αξις διαπομπευσεως, αχρηστος.

Ο Αδάμ χρειάστηκε τα χέρια του πάνσοφου θεού για να κατασκευασθει και φυσικά πηλό.

Κατά πολλούς **έφτυσε** για να φτιάξει τον πηλό. Πιθανόν το **φτύσιμο** αυτό να συμβολίζει τη βλακώδη πορεία μας. Πάντως από αυτό το γεγονός ο Θεος ονομαστηκε Πλάστης.

Για πραγματα, ιδως μηχανηματα, χρησιμοποιεια η φράση «**τα 'φτυσε**» δηλαδη είναι για **φτυσιμο**, χαλασε, είναι αχρηστο.

Το προσκαλέσαμε, και μαλιστα επισημως, αλλά **μας εφτυσε** !

Μας περιφρονησε μη προσερχόμενος.

Υπαρχει όμως και ο μη υβριστικος εμπυτσημος που χρησιμοποιεια ως αποτρεπτικον της βασκανιας. Πβλ. ΦΡ:«**φτου** να μην αβασκαθεί»

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ βλ. [φτου](#)

Φτύσε στον κορφο σου

- **Εμπαιγμός**

Από το ρημα εμπαιζω < εν+παιζω χρησιμοποιω καποιον ως παιχνιδι, τον γελοιποιώ, τον κοροιδευω και κατ'επεκτασιν τον διαπομπευω.

Η εικονα από την μαριονεττα, το αρχ. νευροσπαστον, αθυρμα.

*28 **ἐμπαιγμός** καὶ ὄνειδισμός ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει αὐτόν.*

Σοφια Σειραχ 27.28

[Ματθαίος, 27:29](#) καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ **ἀκανθῶν** **επέθηκαν** ἐπὶ τῆς κεφαλῆς **αὐτοῦ** καὶ κάλαμον ἐν τῇ **δεξιᾷ αὐτοῦ** καὶ **γονυπετήσαντες** ἔμπροσθεν **αὐτοῦ** **ἐνέπαιξαν αὐτῷ** λέγοντες χαῖρε βασιλεῦ τῶν ἰουδαίων

[Ματθαίος, 27:31](#) καὶ ὅτε **ἐνέπαιξαν** αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγον αὐτόν εἰς τό σταύρωσαι

[Μάρκος, 1 5:20](#) καὶ ὅτε **ἐνέπαιξαν** αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν

[Λουκάς, 23 :36](#) **ἐνέπαιξαν** δέ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι ὄξος προσφέροντες αὐτῷ

Παραγωγα: **θεομπαίχτης**

Συνώνυμα: **θεοτούμπης**

Το κατ'εμε είναι αυτοσ που τουμπάρει, ριχνει, ξεγελά τον Θεό, ο θεομπαίχτης.

Κατά τον Λεωνιδα Ζωη όμως

Θεοτούμπης, κερατίας, ὁ ἀνεχόμενος πασαν παρεκτροπήν της συζύγου του και αυτήν ετι την ἀπιστίαν.— Κατά κυριολεξίαν ἡ λ. σημαίνει στι ἔχει τις τόσον μεγάλα κέρατα, (κερατάς) ὡστε ταῦτα φθάνουν μέχρις ουρανοῦ.^{178.171}

- **Εξευτελισμός**

ἢ ξεφτίλα

Ευτελης ο εχων καλον (χαμηλον) τελος (τιμην) , ο ευθυνός, ο φθηνός, ο φθηνιάρικος.

Η υποληψη είναι η αξια του ανθρωπου, η πτωση της αξιας του τον ευτελίζει, τον εξευτελίζει (το εξ επιτατικόν Αναφ1). Το ξεφτυλα με «υ» δεν δικαιολογεται ετυμολογικως.

- **Θεατρισμός**

- **Θρίαμβος** ἢ **ἀτίμος Θρίαμβος**

- **Κερτόμησις**

- γιουχάισμα, σκώμμα, εμπαιγμός, σε Σοφοκλή από το Κερτομέω μέλ. -ήσω (ο δράστης

λεγεται κέρτομος), περιπαίζω, σκώπτω, περιγελώ, με αιτ. προσ., σε Ομήρο. Οδ., Αισχύλο., Ευριπίδη· απόλ., χλευάζω, σαρκάζω, σε Ομήρο. Οδ. — Παθ., λοιδορούμαι, περιφρονούμαι, σε Ευριπίδη.

- ο Ο κέρτομος ετυμολογείται από το κεαρ και τεμνω : αυτός που κεντά την καρδιά, πειρακτικός, λοιδορος, ονειδιστικός

- **Κηλίδωση**

Εννοείται μτφ. Η κηλίδωση του προσώπου, του ονοματος, της υπολήψεως. Στα Ιταλικά sprocare σπορκάρε=λερώνω.

Ομιλεί ο επτανήσιος αστυνόμος

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Μουρέ, τί πάη μου λές; ά ρέστο, μπιρμπάντε... άκούς, γιαμά, του διαόλου τό Χιώτη πού γυρεύει νά μου σπορκάρη τή φάτζα; Νά μουρέ, όρσε μέσ' τό ρωλόγι σου καν σ' τζί δυό χιλιάδες σου... Έκατό χιλιάδες τζικίνια νά μέ δώσης, καλό-τυχε, δέ σπορκάρω τ' όνόρε μου... ά ρέστο. (Πρός τούς Στρατιώτας.) Πάρτε τον κι αύτόνε για τό διά-ολο.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ: (Παίρνουν τόν Χιον νά τόν φυλακί-σουν.)

ΔΗΜ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ -ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

Φατζα=φάτσα, προσωπο

Ονορε=τιμη υποληψη

Α ρεστο στη φυλακή.

Πβλ.

Βλ. και σπιλωση, στιγματισμος,

- **Κουδούνισμα**

Βλ. και παροιμια Τρικκαλων Θεσσαλίας:

Η λύκος άμα γηράσει ούλα τα σκλιά ντουν-ντουν λέν. ^{9585.89}

- **Κούρεμα**

Βλ. λ.

- **Λώβη ή Λωβα**

Στα αρχαια Ελληνικά σήμαινε την προσβολη.

νύν μέν δή του πατρός άεικέα τίσετε λώβην.

ΟΜΗΡΟΣ -ΙΛΙΑΔΑ 11 142

Του γονιου σας την προσβολή (λώβη) καιρος να μου την πληρώσετε.

Σημερινο επιβίωμα: **αλώβητος.**

Πρωτος ο Γαληνος ονομασε **λώβη** μια μορφη λέπρας.

Στα μεσαιωνικα Ελληνικά οι λεπροι λεγονταν και **λωβοί** και **λωβιασμένοι.** Τους ανάγκαζαν να αυτοδιαπομευονται κρατώντας ένα κουδουνι για να ειδοποιουν τους λοιπους ώστε να απομακρuthουν.

Ενας λεπρός εμεινε στην ιστορια ως γενναιος μονάρχης με ακαταβλητο θαρρος και ψυχικο σθενος. Ο Βαλδουινος ο IV:

Καλό παιδί, καλός βαβαλάρης, νοστιμούλικο καί συμπαθητικό, μορφωμένο — επί τέλους κι" ένας βασιλιάς γραμματισμένος — ανοιχτόκαρδο, ήξερε καλά τά πολιτικά, είχε δάσκαλο τόν Γουλιέλμο της Τύρου πού τόν έμπασε από δέκα χρονών στην κατάσταση, γενικά μορφώθηκε για τό

επάγγελμα του βασιλιά κατά πώς πρέπει, μέχρι πού ήτανε καταδεχτικός με τόν κοσμάκη και τους καλόπιανε τους παρακατιανούς, έμαθε και λίγα λατινικά, τή γλώσσα των επιστημών εκείνης της εποχής, αλλά ένα τρομερό επεισόδιο απόδειξε ότι όλ' αυτά ήταν μάταια και ότι μιιά δυστυχία κρυφή κρεμότανε πάνω από το βασιλικό του κεφάλι.

Παιδί ό Βαλδουίνος, έπαιζε μιιά μέρα με τ' άλλα φεουδαρχόπουλα και γκρατζουνίστηχε. "Όλα τά παιδιά, άμα κάνουνε «βαβά» βάζουνε τίς φωνές και χαλάνε τόν κόσμο. Τούτο δώ ούτε έδειξε πώς τό κατάλαβε καν. Πληγή στό χέρι και νά μή τό καταλάβη, ό επίσκοπος Γουλιέλμος ανησύχησε. Τι διάολο ! Αυτό δέν είναι φυσικό ! Φώναζε τους γιατρούς, εξέτασε τόν πιτσιρή και ξαφνικά στενάξανε όλοι μαζί. «Τά νεύρα του δέν λειτουργούνε, είναι νεκρά. Τό παιδί πάσχει άπο **Λέπρα** !

Ή τρομερή λέξη έπεσε στόν κύκλο και τάρaxε τά νερά" **Λέπρα**! Ή φριχτή ανατολίτικη αρρώστια πού μαζί με τή σύφιλη θερίσανε για αιώνες την ανθρωπότητα ! Κακιά συμφορά είχε χτυπήσει τό παιδαρέλι και μαζί μ' αυτό όλη την Ιερουσαλήμ! Και τό χειρότερο άπ' όλα είναι ότι ό μικρός το έμαθε και κάθησε εκεί νά πολεμάη άρρωστος μέχρι την τελευταία του στιγμή. "Ενας σωστός άντρας πού άξιζε τόν κόπο νά του βγάλη κανείς τό καπέλο.

2059.200

Baldwin IV

- **Μπερλίνα**

- **Μπαίγνιο**

(της ρούγας|των σκυλιων) < ουσ. παιγνιον βλ. εμπαιζω. Το μ προσεθηκε από την συνεκφορά τον εκανα**ν** παιγνιο τον εκανα μπαϊγνιο., όπως την πομπη εγινε τη μπομπή και η μπομπή.

- ο Ορα και ρεντίκολο. Θεομπαϊχτης, εμπαιγμός

- **Μασκάρεμα**

ή μασκαραλίκι< μασκαράς< **μάσκα** =προσωπειο από το Ιταλικο maschera

Από τις γνωστες πομπες του καρναβαλιου που αποσκοπουν στην γελοιοποηση των πάντων.

Πβλ. παροιμια Λεσβου: «η λύκους σα γηράσ' γίνιτι τσ' αλπούς **μασκαράς**»

- **Μούντζα**

Μουντζουρωμα, βαφη του προσώπου με φουμο ή με ο,τι δήποτε βρωμερό.

Απώτερος σκοπός η σήμανση, ο στιγματισμός.

Πβλ. ΦΡ θα του το τριψω στη μουρη (καποιο αποδεικτικο στοιχειο)

- **Μῶμος**

- ο Διασυρμός, ψόγος, χλεύη.^{1083 75}

19 καὶ ἐάν τις δῶ **μῶμον** τῷ πλησίον, ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ· 20 σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καθότι ἂν δῶ **μῶμον** τῷ ἀνθρώπῳ, οὕτω δοθήσεται αὐτῷ.

Λευιτικὸν 24.19-20

Ὡς κύριο ὄνομα ὁ Μῶμος, εἶναι ὁ γιὸς τῆς Νύχτας καὶ ἀδελφός τῶν Εσπερίδων, προσωποποίηση τοῦ σαρκασμοῦ (Θεογ. 214).

Λατ. Momus (Μῶμος), τὸ πνεῦμα τῆς διακωμώδησης, ἐπίπληξης, μομφῆς καὶ τσουχτερῆς κριτικῆς.

Ὁ μὴ διαπομπευθεὶς, ὁ ἀθῶος, ὁ ἀπροπροσωπος, εἶναι ἀμωμος. Ἡ λέξη χρησιμοποιεῖται ἀπὸ ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὶς. Ἀπὸ μίαν μόνον φορὰ ἀπαντᾶται στὸν Αἰσχύλο (Περσες), στὸν Ἡρόδοτο (ἱστορίαι β.2), καὶ στὸν Ἡσιοδο (Θεογονία).

Πβλ. Τὸν κοντὸ ψαλμὸ «*Ἀμωμοὶ ἐν ὁδῷ ἀλληλοῦσιν*»

Καὶ τὴν Καινὴ Διαθήκη

Χωρὶο

Κεῖμενο

[Ἐφεσίους, 1:4](#)

καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ **ἀμώμους** κατενωπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ

[Ἐφεσίους, 5:27](#)

ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων ἀλλ' ἵνα ἡ ἁγία καὶ **ἀμωμος**

[Φιλιπησίους, 2:15](#)

ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι τέκνα θεοῦ **ἀμωμοι** μέσον γενεᾶς σκολιάς καὶ διεστραμμένης ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ

[Κολοσσαεῖς, 1:22](#)

νυνὶ δὲ ἀποκατηλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανατοῦ παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ **ἀμώμους** καὶ ἀνεγκλήτους κατενωπιον αὐτοῦ

[Ἐβραίους, 9:14](#)

πόσῳ μαλλόν τό αἷμα τοῦ χριστοῦ ὅς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν **ἀμωμον** τῷ θεῷ καθαρίει τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τό λατρεύειν θεῷ ζῶντι

[Α' Πέτρου, 1:19](#)

ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ **ἀμώμου** καὶ ἀσπίλου χριστοῦ

[Β' Πέτρου, 3:14](#)

διό ἀγαπητοὶ ταῦτά προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ **ἀμώμητοι** αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ

[Ἰούδα, 1:24](#)

τῷ δὲ δυναμένῳ φύλαξαι ὑμᾶς ἀπταιστούς καὶ στήσαι κατενωπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει

[Ἀποκάλυψις, 14:5](#)

καὶ ἐν τῷ στοματι αὐτῶν οὐχ εὐρεθῆ ψευδὸς **αμωμοι** εἰσιν

[Ἀποκάλυψις, 18:13](#)

καὶ κινναμωμον καὶ **αμωμον** καὶ θυμιαματα καὶ μυρον καὶ λιβανον καὶ οἶνον καὶ ἐλαιον καὶ σεμιδαλιν καὶ σιτον καὶ κτηνὴ καὶ προβάτα καὶ ἵππων καὶ ρεδων καὶ σωματων καὶ ψυχας ἀνθρώπων

Pasted from <<http://www.myriobiblos.gr/bible/nt2/ephesians/1.asp>>

- [Ντροπιασμα](#)
- [Ξετσιπωσιά](#)
- [Ξεντρόπιασμα](#)
- [Πανηγύρι](#)

ΦΡ. Αυτὸς εἶναι γιὰ τὰ πανηγύρια (τρελλός ἢ ἀξιὸς διαπομπεύσεως).

Πβλ. [του Κουτρούλη το πανηγύρι](#)

- **Παραδειγματισμός**

- **Περιοδητικότητα**

- **Περιοδητικότητα ή αναγέννηση**

- Και τα σκυλακία περιγράφουν το λύκο σαν γεράσει παροιμ. Ηπειρου^{9585.89}
- Της νυχτας τα καμώματα η μερα αναγεννά τα

- **Πίσσα και πούπουλα**

Περιοδητικότητα ονομασία της διαπόμπευσης.

Η παλαιότερη αναφορά της τιμωρίας αναφέρεται σε εντολές του Ριχάρδου Α 'της Αγγλίας, που εκδίδονται για το ναυτικό κατά το ξεκίνημα για τους Αγίους Τόπους το 1189.

Υπήρξε μέθοδος τιμωρίας και εξευτέλισης στην Αγγλία/Β. Αμερική του 18ου/19ου αιώνα.

Ο διαπομπευόμενος, γυμνός από τη μέση και πάνω και ακινητοποιημένος, περιχυνόταν με υγρή πίσσα ή ρετσίνι και στη συνέχεια το θύμα σπρωχνόταν σε ένα σωρό από φτερά, έτσι ώστε να κολλήσουν τα φτερά στην πίσσα.

Φυσικά ύστερα, το θύμα δεμένο έβγαίνει σε κοινή θέα στην πόλη καθισμένο σε ένα δοκάρι η ράγα του σιδηροδρόμου, για να ταπεινωθεί πλήρως.

Την τιμωρία αναφέρει και ο Μαρκ Τούαιν στο «Οι περιπέτειες του Χωλκμπερ Φινν».
(βλ. Εικόνα κάτω δεξιά)

Απαντά συχνά στα κομμάτια του Λούκου-Λουκ (βλ. Εικόνα κάτω αριστερά)

και μάλλον είναι ξενόφερτη και αρκετά πρόσφατη έκφραση.

Στα αγγλικά λέγεται «Tarring and feathering» (πισσώνω και πτερώνω) ή για το επακόλουθο «Riding the rail» (καβαλάω την σιδηροτροχιά, ή ράγα).

Η πίσσα υπήρχε άφθονη στα ξύλινα καράβια για το καλαφάτισμα. Όμως η πίσσα (Αγγλικά petroleum tar) μαλακώνει στους 105° C σε αντίθεση με το ρετσίνι (Αγγλικά pine tar) που λειώνει στους 50° C. Το πασάλειμμα με λειωμένη πίσσα θα ήταν πολύ επώδυνο. Το πιθανότερο να χρησιμοποιούσαν ρετσίνι, υλικό σύνηθες για την επάλειψη ξύλων, όπως ανάλογα έκαναν στον μεσαίωνα στο βυζάντιο. Βλ. ρετσινιά.

Απλά οι μεταφραστές του tar (που το εννοούσαν οι Άγγλοι ως Pine Tar) το μετέφρασαν (petroleum tar) πίσσα.

Τα πούπουλα συμβολίζουν τη δειλία στις Αγγλοσαξωνικές χώρες.

Ο επιθετικός προσδιορισμός chicken κοτόπουλο για την δειλία ("cowardly") ήταν σε χρήση ήδη από το 14° αι. (πβλ. Το hen-herte δηλαδή αυτό με κάρδια κοτόπουλου "a chicken-hearted person" (κοτοπουλόκαρδος αντίθετο του λεοντόκαρδος) μέσα του 15ου αι.). Ο μπαμπάς, ο αλέκτωρ, ο κόκορας, ή κόττος (αρσ. Της κότας) ήταν σύμβολο θάρρους. Πβλ. κοττώ =τολμώ.

The Four Feathers ("τα 4 φτερά") είναι περιπετειώδες μυθιστόρημα του Βρετανού συγγραφέα A.E.W. Mason του 1902. Έχει εμπνεύσει πολλές ταινίες του ίδιου τίτλου. Στο πλαίσιο του Αγγλο-Σουδανικού πολέμου, ο "δειλός" νεαρός Χαρυ Φέβερσαμ ντροπιάζεται ως λιποτάκτης. Του χαρίζουν τρία φτερά από κοτόπουλο και χάνει και την μνηστή του που τον διώχνει χαρίζοντας του ένα τέταρτο φτερό. Στο τέλος εξιλεώνεται, φτερό με φτερό, με 4 πράξεις απάραμιλλου θάρρους και κερδίζει πίσω την καρδιά της γυναίκας που αγαπά.

Ο Τζίμης Πανούσης έκανε ένα τραγουδάκι με τίτλο "Πίσσα και πούπουλα" το ρεφραίν του, που αποσκοπούσε να περιορίσει την υπογεννητικότητα, το έκανε γνωστό ως "γεμάτε γιατί χανόμαστε" . Παραθέτω ένα τετράστιχο διαπομπεύτηκες διάθεσης

Καταναλωτικά γουρούνια
μας **κρεμάσανε κουδούνια**
αν δεν μπεις στο κοπάδι,
πίσσα και πούπουλα

(ρεφραίν) Γαμάτε γιατί χανόμαστε

Δεν γνωρίζουμε πως αφαιρούσε ο διαπομπευμένος τα πούπουλα. Πάντως το ρήμα ξεπουπουλιάζω* δεν σημαίνει αποδιαπομπεύω αλλά μαδάω. Και το ξεπουπουλιάζω και το μαδάω έχουν την μεταφορική έννοια του καταληστεύω εντέχνως κάποιον, ιδιαίτερα σε κάποιο τυχερό παιχνίδι. Κατ' επέκταση το αυτοπαθές ξεπουπουλιάστηκα σημαίνει και έκανα υπερβολικά έξοδα.

*)Εδώ το ξε- είναι επιτατικό όπως ξεποδαριάστηκα, ξεπαραδιάστηκα, ξεντροπιάστηκα κλπ.

Επίσης η διαπομπευτική ιαχή : "φτεραααα!" που ακογονταν μεταπολεμικά κατά των ομοφυλοφίλων προήλθε από το ντελάλημα του Ανδρέα Νομικού, πλανοδίου πωλητή ξεσκονιστηριών από φτερά, που ήταν ξεφωνημένος ομοφυλόφιλος.

- [Πομπή](#) ή μπομπή
- **Προπηλακισμός**

Ή **προπηλάκησις** από το αρχ ρ. **προπηλακίζω** προφανώς από το **πηλος** =λασπη. Αν και το απλο πηλακίζω δεν απαντά πουθενά.

Το πεταγμα λασπης με σκοπο την προσβολή καποιου.

Σημερα λεγεται **λασπολογώ** και η ενεργεια **λασπολογία**.

Η λασπη ηταν αφθονη στους δρομους του μεσαιωνα και το πλεον προσφορο μεσον εξευτελισμου.πβλ. την παροιμια "οποιος την νυκτα περπατεί λάσπες και σκατά πατεί".

Ο Ελέφαντας είναι από τα έμβια που αρέσκονται να κυλιούνται στη λάσπη, το ίδιο ισχύει και για τα γουρούνια και άλλα παχύδερμα. Για τον άνθρωπο όμως η λάσπη είναι υψίστη προσβολή. Εξαιρούνται αυτοί που ονομάζουμε παχύδερμους.

Αναφορές

τινά σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμὸν ἔχων

Μνησικακωντας για την προσβολη.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ -ΙΣΤΟΡΙΑΙ -6:73

ζημίας δὲ ἂν τις πλέονος ἄξιος εἶναι δοκῆ, ἐὰν ἄρα μή τινες ἐθέλωσιν αὐτὸν τῶν φίλων ἐγγυᾶσθαι τε καὶ συνεκτίνοντες ἀπελευθεροῦν, δεσμοῖς τε

χρονίοις καὶ ἐμφανέσι καὶ τισιν **προπηλακισμοῖς** κολάζειν,

ΠΛΑΤΩΝ -ΝΟΜΟΙ 855β

Φράγκικο θέσπισμα του 1347 προβλέπει ότι οι διαβάτες μπορούν νά πετούν λάσπη και άκαθαρσίες στό πρόσωπο των βλάσφημων πού έχουν έκτεθε'ι σέ κοινή θέα δεμένοι στόν στηλιτευτικό στύλο (pilori). Μπορούν νά έκτοξεύουν έναντιον του βόρβορο αλλά όχι άντικείμενα πού θά μπορούσαν νά πληγώσουν τόν κρατούμενο.

- [Ρεζίλι](#)
- [Ρεντίκολο](#) ή ριντίκολο (των σκυλιών) από το λατ. ρ. Ridere = γελώ
- **Σαρκασμός**

Από το Αρχ. Ελλ. Ρήμα σαρκάζω που κυριολεκτικά σημαίνει ξεσκίζω τις σαρκες όπως τα σκυλιά, σπαράσσω, μεταφορικά όμως σημαίνει δαγκώνω με θυμό τα χείλη μου.

ὁμοίως δὲ καὶ τὸ σαρκάζειν, ὃ ἐστὶν εἰρωνεύεσθαι μετ' ἐπισυρμοῦ τινος

ΣΤΟΒΑΙΟΥ - ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ 2.7.11Μ

- **σκάνδαλον**

Σκάνδαλο στα αρχαία ελληνικά σημαίνει εμπόδιο, παγίδα . Βλ. [Υπογλώσσιο 51](#)

Σήμερα έχει μονο μεταφορική σημασία και σημαίνει προσβολή, το αποτέλεσμα μιας δράσης που, όταν γίνει δημοσία, προκαλεί διαταραχή της δημόσιας ηθικής ευαισθησίας, κυρίως σε θέματα σεξ, χρήματων, και άσκησης της εξουσίας.

Η πέτρα το σκανδαλου.

Σήμερα πετρά του σκανδάλου λέμε κάποιον, ή κάτι που αποτελεί την αφορμή και αιτία της δημιουργίας ενός σκανδάλου.

Παλαιότερα τα πράγματα ήταν διαφορετικά

Η πέτρα του σκανδάλου ήταν μια πέτρα στημένη στην αρχαία Ρώμη, στην οποία ήταν σκαλισμένη η μορφή ενός λιονταριού όπου βύζανε να καθίσουν γυμνοί αυτούς που δεν εξοφλούσαν τα χρέη τους ή όταν πτώχευαν και δεν πλήρωναν τους πιστωτές τους.

Υποχρεωνόντουσαν να φωνάζουν δυνατά **cedo bona** ή **cedo bonis** και να σηκώνονται και να κάθονται τρεις συνεχείς φορές πάνω στην πετρά.

Αυτή η φόρμουλα αντικαταστάθηκε από τον Ιούλιο Καίσαρα με ένα άρθρο στην Δωδεκαδελτο, στο οποίο οι μη ικανοποιούμενοι πιστωτές δικαιούνται να σκοτώσουν ή να υποδουλώσουν τους οφειλέτες τους, ή να τους υποβάλουν κάποια σωματική τιμωρία.

Καταλοιπο της συνηθειας η πετρας του σκανδαλου στη Loggia del Porcellino στη Φλωρεντία (Firenze). Η ποινή ονομάζονταν *acculata* από το *cullo* κώλος. Εδώ, ο Δικαστής, επιλέγοντας τις ώρες, όταν η αγορά ήταν γεμάτη, φώναζε δυνατά το όνομα του καταδικασθέντος και την αιτία για την ποινή, τότε του κατέβαζαν το παντελόνι του, τον άρπαζαν από τα χέρια και τα πόδια, τον ταρακουνούσαν δείχνοντας τα απόκρυφα του και, τέλος, μεταξύ των αστεία και σκωμμάτων από το πλήθος, τον έριχναν "*percutiendolapidemculonudo*", πάνω στην πέτρα με γυμνό κώλο.

Εικόνα, Καταλοιπο της συνηθειας η πετρας του σκανδαλου στη Loggia del Porcellino στη Φλωρεντία (Firenze).

Η ποινή ονομάζονταν *acculata* από το *cullo* κώλος.

Εδώ, ο Δικαστής, επιλέγοντας τις ώρες, όταν η αγορά ήταν γεμάτη, φώναζε δυνατά το όνομα του καταδικασθέντος και την αιτία για την ποινή, τότε του κατέβαζαν το παντελόνι του, τον άρπαζαν από τα χέρια και τα πόδια, τον ταρακουνούσαν δείχνοντας τα απόκρυφα του και, τέλος, μεταξύ των αστεία και σκωμμάτων από το πλήθος, τον έριχναν "*percutiendolapidemculonudo*", πάνω στην πέτρα με γυμνό κώλο.

Στο Ρίμινι, στη βεράντα του παλατιού Arengo μεταξύ των γραφείων των τραπεζιτών και συμβολαιογράφων όπου η δικαιοσύνη απενέμετο, υπήρχε μια μεγάλη πέτρα (*lapis magnum*) όπου ο τιμωρούμενος οφείλε να κτυπήσει να τρεις φορές με τη βία τα γυμνά οπίσθιά του ουρλιάζοντας κάθε φορά : "*cedo bona*" (δίνω τα προϊόντα μου).

Κατ' άλλους η διάρκεια και η επανάληψη ήταν συνάρτηση του ύψους του χρέους.

Τέτοιες πέτρες διαπόμπευσης υπάρχουν στο San Donato Val di Comino (Frosinone) , στο Rimini, , (Palazzo dell Arengo), στο Asti (Palazzo Comunale), στο Bergamo (Piazza Vecchia) , στο Milano (Piazza Mercanti) , στη Modena (Piazza Grande, Palazzo Comunale) ,

Μια διάταξη του 1420 όριζε ότι ο φταίχτης όφειλε να περιαχθεί τρεις φορές, επί τρία συνεχή Σάββατα με τρεις περιφορές το κάθε Σάββατο στο γύρο της πλατείας. Σαλπικτές έπρεπε να προηγούνται για να προκαλούν την προσοχή του κοινού. Στο τέλος κάθε περιφοράς όφειλε να καθίσει πάνω στην πέτρα του σκανδάλου με γυμνό τον κώλο. Η πέτρα ήταν επιμελώς πασαλειμένη με νεφτι που προκαλούσε καψιμο και ντροπη.

Πβλ. ΦΡ **δεν στο δίνω που να χτυπάς τον κώλο σου κάτω.**

Θα τον **ξεβρακώσω** =θα τον διαπομπεύσω, θα τον αποκαλύψω.

ξεβρακώνω [ksevrakóno] -ομαι Ρ1 : (οικ.) 1. βγάζω το βρακί, το παντελόνι ή την κιλότα κάποιου: Τον χτύπησαν και τον

ξεβράκωσαν στη μέση του δρόμου. 2. (μψ., λαϊκ.) α. αποκαλύπτω τις κρυφές προθέσεις, τις αδυναμίες ή τα ελαττώματα κάποιου, ξεγυμνώνω. β. (παθ.) αποκαλύπτω τον πραγματικό εαυτό μου και τις κρυφές, συνήθ. ανομολόγητες, επιθυμίες μου· εξευτελίζομαι.

Πρέπει να ξεβρακωθούμε για να το πληρώσουμε (επειδή ο τιμωρούμενος οφείλει και να πληρώσει τα χρεωστούμενα). Δηλ. να πτωχεύσουμε.

Τρέχει σαν να του βάλανε νέφτι (μετά την πρώτη περιαγωγή).

- **σκερβόλλω,**

υβρίζω, λοιδορώ, ψέγω, χλευάζω, σκερβόλλω πονηρά, χρησιμοποιώ χυδαίες εκφράσεις, ονειδίζω, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

Ησύχιος.; Πβλ..σκερβολέω:Χλευάζω

scold, abuse

Henry George Liddell. Robert Scott. A Greek-English Lexicon.

Από εκεί το **σκερβελές**. Πιθανοτατα σημαίνει ο υβρισθεις ή ο αξιος υβρεως και όχι ο υβριζων .

Αν και το 171 το θεώρει αγνώστου ετύμου

σκερβελές (ο) ίσκερβελίδες) (λαϊκ.) (ως μειωτ. χαρακτηρισμός) για πρόσωπο ανάξιο λόγου, τεμπέλη και άχρηστο.

ΕΤΥΜ. Αγν. ετύμου.

171 - Γ. Μπαμπινιώτης - Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση

Η εξήγηση υπάρχει στο 196 - J.B.Hofmann- Ετυμολογικό Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής:

Σκερβόλλω κακολογώ, μεταχειρίζομαι ύβρεις χυδαίας", βλ. κέρτομος.

κέρτομος, κερτόμιος·σκωπτικός, χλευάζων, υβριστικός· κερτομέω "σκώ-

πτω, έμπταίζω, χλευάζω, υβρίζω, κακολογώ", κερτομία, ή, κερτόμηαις, ή

σκώμμα, έμπαιγμός, χλευασμός· : Ισως, ως προελθόν έκ του κέρτομος

ό έχων βλάσφημον στόμα·σκερβόλλω "υβρίζω, κακολογώ χυδαίως·, σκερβολεῖ·άπατά"

Ήσύχ. κ.τ.τ.

- **Σκυβαλισμός**

Εκφάυλισμα

Σκυβαλίζεται καποιος = εξουθενίζεται, παραρίπτεται, αποδοκιμάζεται.

Σκύβαλα είναι τά κόπρανα, τά σκατά.

ΗΣΥΧΙΟΣ 1137-39

ΠΒΛ. ΦΡ Σκατά στα μούτρα σου.

- **Σκώμμα**

Από το ρημα

σκώπτω, μέλ. σκώψομαί, αόρ. α' εσχωψα - Παθ., αόρ. α' ίσχύφθην, παρακ. εσχωμμα-

1. α) περιπαίζω, περιγελώ, χαριεντίζομαι, χλευάζω, σε Αριστοφ.' επίσης, σκώπτω εις τα ράκη, περιγελώ τα κουρέλια του, στον ίδ. εις τινα, σε Αισχίν.

β) με θετική σημασία, αστειεύομαι με, τινά, σε Ηρόδ.

2. απόλ., πειράζω, αστειεύομαι, είμαι αστείος, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

Ο Ησύχιος ως σκώμμα ορίζει και το ραντίζει επειδή ραντόν = ποικίλλον^{9220.3200}, το παρδαλό. **Αιξ ραντή** = παρδαλό κατσίκι.

Ο διαπομπευόμενος εσκώπτετο (εραντίζετο), λεκιάζονταν γιατί του πετούσαν αβγά, σκατά, ντομάτες κλπ.

- **Σούργελο**

- **Σουργούνι**

- **Σταύρωση**

- **Στραπάτσο**

Από το Λατινικό *sarpere* που δημιούργησε και το Ιταλικό *strappare* απ' όπου το *strarappare* που επι ανθρωπων σημαίνει τραβόλω, κακομεταχειρίζομαι και από όπου προήλθε και το ρήμα της δημοτικής **στραπατσάρω**, και τα ουσιαστικά

στραπατσάδα, στραπάτσο. ΦΡΑΣΗ: πάθαμε μεγάλο στραπάτσο (διεσυρθημεν, εξευτελισθηκαμε, διαπομπευθηκαμε).

Επι αντικειμενων το στραπατσάρω σημαίνει παραμορφώνω. Πχ. Με χτυπησε ένα ταξι και μου στραπατσαρισε τον προφυλακτήρα.

Στραπάτσαδα από τη μετοχη *strapazzata* (χτυπημένη) σημαίνει ένα είδος ομελέτας, σφουγγάτου.

- **Συγύρισμα**

Διακωμωδηση της διαπομπευσης

- **Υβρις**

Ριζα για διαφορα ρηματα: περιυβρισις (περιυβρισις της αρχης), εξύβρισις (λόγω, και ἔργω)

Σημερα **βριζω** < υβρίζω εννοούμε μόνον την λόγω εξύβριση.

Το **υβρίδιο*** είναι νοθο γενετικό κατασκεύασμα που αποτελεί υβριν προς την φύση.

Στην Αττική νομοθεσία, η **ὑβρις** περιελάμβανε τις πιο σοβαρές βλάβες που διαπράττονταν εναντίον κάποιου, υβριστική, ελεεινή επίθεση, προσβολή· η πιο ελαφριά μορφή της είναι η αίκία [ι]· γι' αυτό η ὑβρις, επανορθωνόταν με δημόσια ἐγκληση, μήνυση (γραφή), ενώ η αίκία με ιδιωτική επενέργεια (δίκη).

*) Η λέξη πέρασε στα αγγλικά ως **hybrid** περι το 1600 μέσω της Λατινικής hybrida, παραλλαγή της ibrida "μυγός", ειδικά "απόγονος μιας ήμερης χοιρομητέρας και ενός αγριογούρουνου," άγνωστης προέλευσης, αλλά μάλλον από την ελληνική ὑβρη. Μια σπάνια λέξη πριν από c.1850. Το επίθετο μαρτυρείται από το 1716. Γαλλικά **hybride**. **Υβριδικό** αυτοκίνητο: που χρησιμοποιεί δύο ή περισσότερες διαφορετικές τεχνολογίες προκειμένου να επιτύχει την κίνησή του.

- **Χέσιμο**

Η λέξη δεν λέγεται κυριολεκτικά. Φανταζεσθε χέσιμο κατά κινουμένου στόχου! Εννοεί το πέταγμα κοπράνων (σκατά σκυλου, σβουινές αλόγων και άλλων ζώων) που βρίσκοντουσαν εύκολα στους δρόμους μιας μεσαιωνικής πόλης.

ΦΡ Εφαγε ένα χεσιμο: υβρισθη ανηλεως , είναι για χεσιμο :προς διαπομπευση. Ηρθε χεσμενος :διαπομπευθεις, μουτζουρωμενος.

- **Χλεύη**

- **Joke**, jest

(4.) „ἄπιστα μὲν οἶδα καὶ παράδοξα λέξων πρὸς ὑμᾶς, ὡς δὲ ἐγὼ οἶομαι, οὐ θαύματος ἀλλὰ χλεύης καὶ γέλωτος ἄξια. ὅπλα ἐφ’ ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμετέραν ἀνδρείαν οὐ Γερμανοὶ αἴρονται, οὐς πολλάκις ἐνίκησαμεν, οὐ Σαυρομάται οἱ περὶ εἰρήνης ἐκάστοτε ἰκετεύοντες·

Η διαπόμπευση δια μέσου των αιώνων

Μεταβάλλοντας ἡ ρωμαϊκὴ αυταρχικὴ ἐξουσία τὸν βασανισμό, ατομικὸ καὶ ομαδικό, τῶν καταδίκων καὶ τὴν ἐξόντωση τῶν χριστιανῶν σὲ υπερθέαμα στό circus ἀποσκοποῦσε στὴ λαϊκὴ συναίνεση, συμμετοχὴ καὶ συνενοχί.

Οἱ θεατὲς, παρακολουθώντας τὶς μαρτυρικὲς θανατώσεις στὴν ἀρένα, υιοθετοῦσαν ἔμμεσα τὸ σύστημα ποινικῆς καταστολῆς καὶ τὸν φυσικὸ ἀφανισμό τῶν ἀμετανόητων χριστιανῶν πού ἐκτυλισσόταν μπροστὰ στὰ μάτια τους, ἐκφράζοντας συγκατάθεση καὶ ἐπιδοκιμασία.

Αὐτὴ τὴ συμμετοχὴ τῶν μαζῶν ἐπεδιώκαν οἱ δεσποτικὲς ἐξουσίες, ἀπὸ τὴν αυτοκρατορικὴ Ρώμη ὡς τὴν ἐποχὴ μας, μὲ τὶς δημόσιες ἐκτελέσεις καταδίκων καὶ τὶς διαπομπεύσεις τῶν ἐχθρῶν τοῦ καθεστώτος.

Η διαπόμπευση στο Βυζάντιο

Ἡ διαπόμπευση, ἡ ἀτιμωτικὴ δηλαδή περιαγωγὴ καταδίκου στους δρόμους καὶ ἡ παράδοση τοῦ στή χλεύη, στους ὄνειδισμούς ἀλλὰ καὶ στις βάνουσες ἐπιθέσεις του ὄχλου ἦταν τὸ κατ’ ἐξοχίαν βυζαντινὸ βασανιστήριο. “Ἄγριος θασανισμός ψυχικὸς ἀλλὰ καὶ σωματικὸς γιατί ἡ περιφορὰ τῶν θυμάτων στὴν Ἄγορὰ συνοδευόταν ἄχι μόνον ἀπὸ τὸν ἠθικὸ ἐκμηδενισμό τους, μὲ τὶς λοιδορίες καὶ τὶς προσβολὲς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ βιαιοπραγίες καὶ κάθε λογῆς κακώσεις. Δέν ἦταν «ἰδία ποινή», ἀποκλειστικὴ δηλαδή ἡ διαπόμπευση, ἀλλὰ προσθετικὴ, συμπληρωματικὴ καὶ ἐφαρμοζόταν πρὶν ἀπὸ τὴν τελικὴ τιμωρία - πρὶν ἀπὸ τὴ φυλάκιση, τὸν ἀκρωτηριασμό, τὴν ἐκτυφλωση ἢ τὴ θανάτωση. Ἀποτελοῦσε μιὰ κοινωνικοποιημένη ποινή πού τὴν ἐκτέλεσὴ της ἀνέθετε ἡ ἐξουσία στό λαϊκὸ πλῆθος ἐπιβάλλοντας ἔτσι τὴ δημοσιότητα τοῦ κολασμοῦ. Μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὸν ἐκφοβισμό, τὸν παραδειγματισμό καὶ τὴν ἐκδικητικὴ ἐκτόνωση τῶν μαζῶν. Ἦταν ἀκόμα ἓνας καλομελετημένος ἀπὸ τὴν αυτοκρατορικὴ ἐξουσία ψυχολογικὸς ἀντιπερισπασμός. Ἐρριχνε κάθε τόσο βορὰ στό ἐξαθλιωμένο πλῆθος τούτους δικούς της ἐχθρούς, ὡς δὴθεν ὑπαίτιους τῶν δεινῶν του. Ὁ λαὸς γινόταν συμμετόχος καὶ συνένοχος.

➤ 154.255

Στὴ μεσαιωνικὴ Δύση ρίχνονταν στις πυρές αἰρετικοὶ καὶ μάγισσες μπροστὰ στό πλῆθος. Οἱ βασιλοκτόνοι θανατώνονταν στις κεντρικὲς πλατείες κατὰ τούς νεότερους χρόνους στὴ Δύση.

Στὴν διάρκεια τῆς Τρομοκρατίας τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης ἡ πλατεία τῆς Γρεβῆς ([Place de Grève](#)) ἦταν τὸ θεατρὸ τῶν διαπομπεύσεων πού κατέληγαν στὴν καρατομῆση με τὴν [καρμανιόλα](#) ἢ γκιλοτίνα.

Δημόσιες οἱ ἐκτελέσεις γινόντουσαν σωρηδόν κατὰ τὴν τουρκοκρατία.

Ἀκόμα καὶ σήμερα, σὲ δεσποτικὰ καθεστώτα τῆς Μ. Ανατολῆς, βασανίζονται ἢ ἀκρωτηριάζονται σὲ δημόσιους χώρους ποινικοὶ καὶ πολιτικοὶ κατάδικοι.

★ Περίεργες Διαπομπεύσεις

Αν δεν ήθελαν να στιγματίσουν δια πυρός και σιδήρου εξαναγκαζαν τους τιμωρημένους ή διωκόμενους να φορούν ιδιαίτερα ρουχα η συμβολα.

Πρασινοσκούφηδες

Σήμερα το πρασινο μπερα φοράν οι ΛΟΚατζήδες.

Άλλες μελέτες υποθετουν ότι η Ιταλικη εκφραση "**essere al verde**" (ειμαι στο πρασινο) προερχεται από το μεσαιωνικο εθιμο να φορουν στους πτωχευσαντες ένα πρασινο μπερε για να τους διαπομπευσουν.

Altri studi hanno ipotizzato che il modo di dire derivi da un'antica usanza medievale, che consisteva nel far portare un **berretto verde** ai falliti in segno di pubblico **scherno**.

Vocabolario Etimologico della Lingua Italiana - Ottorino Pianigiani.

Το άλικο γράμμα

Η μοιχεια θεωρειτο ανεκαθεν αιτια διαπομπευσης. Ο αμερικανος συγγραφεας [Nathaniel Hawthorne](#) εγραψε ένα πολυκροτο Ιστορικο μυθιστότημα, που δεν απειχε και πολύ από τις πραγματικες πρακτικες, οπου μια μοιχος υποχρεώθηκε (~1642) να φορά ένα κόκκινο Αλφα στο ρουχο της (A = adultery = μοιχεία).

Τρέχει για το κορδόνι

Γαλλικά Courir l'aiguillette. Αυτή η έκφραση λέγεται ότι βασίζεται σε ένα εθιμο που ισχυε στο Beaucaire: την παραμονη της Αγίας Μαγδαληνης, οι πόρνες, για τον εορτασμό προστατιδας τους, εκαναν ένα αγωνα δρομου οπου νικητρια κερδιζε μια δεσμη από κορδόνια. Ειχε θεπισθει από τις τοπικες αρχες οι πορνες να φορουν στον αριστερο ωμο κορδόνι που να καλύπτει το αριστερό ώμο, βασει καποιας σχετικης διαταγης του Λουδοβίκου ΙΧ.

Το κορδονι είναι το επαθλο. Όπως εμεις λεμε παει για το πρωταθλημα ή για το κυπελο. Αρα το τρεχει για το κορδονι σημαινει προσπαθει να γινει η πρωτη πουτάνα.

Διαπομπευση αιρετικών

Οι ιεροεξεταστες απαιτούσαν από τους συμπαθούντες τους αιρετικούς - μετανοημένους, αλλά για πρώτη φορά παραβάτες - να ράψουν ένα κίτρινο σταυρό πάνω στα ρούχα τους. Δες και [Το αστέρι του Δαβίδ](#)

Weis, René -The Yellow Cross: The Story of the Last Cathars 1290-1329. New York: Random House. 2001

Διαπόμπευση αλοθρήσκων

Η διαπομπευση των αλλοθρήσκων δεν ξεκίνησε από τους χριστιανους αλλά από τους μουσουλμάνους και στραφθηκε εντονότερα κατά των εβραιων. Φαίνεται ότι ο Χαλίφης Ομάρ ΙΙ (717-20), ήταν ο πρώτος κυβερνήτης που διέταξε ότι κάθε μη μουσουλμάνος, ο dhimmi, θα πρέπει να φοράει ενδυματολογικά διακριτικά giyar, δηλαδή διακριτικά στοιχεία της θρησκευτικής μειονότητας στην οποία ανήκει. Το διάταγμα ετηρείτο ανισα, αλλά επανεκδόθηκε και ενισχύθηκε από τον χαλίφη Al-Mutawakkil (847 - 61). Αργότερα οι Χριστιανοί πήραν τα σκήπτρα των διωξεων κυριως, αν όχι αποκλειστικά, κατά των εβραιων.

Περιορισμοί χιτώνων με έντονα και ασυνήθιστα χρώματα, παραξένα καπέλα και ειδικά σημάδια επεβλήθησαν στους εβραίους του μεσαιώνα για λόγους διαπομπευσης, και επισημάνσης.

 [κλικ](#)

Αντιθέτα με τις άλλες διαπομπευσεις που αφορούσαν του φταίχτες για αδικηματα οι αλλοθρησκοι (κυριως εβραίοι) διεπομπευοντο απλως γιατι πιστευαν σε άλλη θρησκεία. Αριστερα: Ισπανο-εβραίοι του 14ου αιώνα

Συγχρονο αντιγραφο της αρχαιας Rouelle .1363 « εγχρωμος υφασματινος κυκλος που φοριεται σαν διακριτικο με ταπεινωτικο και εξευτελιστικο χαρακτηρα. Μεσαιωνικό διαπομπευτικο καπέλο των εβραίων (Lett. du R. Jean, Hist. de Nim., II, 277 ds Gdf.)

Η rouelle ήταν εφευρεση του σουλτάνου Yakoub El Mansour, κατακτητη της ισπανιας (Tharaud, Pte hist. Juifs, 1928, p. 24). Η rouelle επεσε, μετα από εξη αιωνες, αργότερα σε αχρηστεια αλλά επανηλθε στους εβραίους της Τεχερανής στα 1897 (Encyclop. univ.t. 71970, p. 727).

Περισσότερα στο [Encyclopaedia Judaica](#) The badge, hat and clothing laws for Jews in the Middle Ages

Το αστέρι του Δαβίδ

Συχνά κίτρινο, χρησιμοποιήθηκε από τους Ναζί, κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος, σαν μέθοδος διαπομπευσης και στιγματισμου των Εβραίων. Η απαίτηση να φορεθεί το αστέρι του Δαβίδ με τη λέξη **jude** (Γερμανικά για τον Εβραίο), επεκτάθηκε σε όλους τους Εβραίους ανω 6 ετων στις γερμανικές ή κατεχομενες από τους Γερμανους περιοχές μετα το Σεπτεμβρη του, 1941. Στην κατειλημμένη Πολωνία Οι Εβραίοι αναγκάστηκαν να φορέσουν άσπρο περιβραχιονιο με ένα μπλε αστέρι του Δαβίδ, όπως και ένα αναλογο επιρραμα στο εμπρός και το πίσω μέρος του ιματισμού τους.

Οι Εβραίοι τρόφιμοι στα Ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης αναγκάστηκαν αργότερα για να φορούν παρόμοια διακριτικά . Ένα τατουάζ με τον αριθμο μητρώου στιγματιζε τους αιχμαλώτους.

Έν ώ οί Εβραίοι απέλάμβανον έν Κερκύρα προνόμια, ή θρησκομανία έκ διαλειμμάτων έξαπτομένη παρήγεν άφορμήν διαταγμάτων ποτέ μεν τυραννικών, ποτέ δέ υβριστικών, καθώς εκείνο δια του οποίου υπεχρεούντο επί' ποινή διορισμένου προστίμου να φέρωσιν ειπί του στήθους κίτρινον σημείον, ή του αυτού χρώματος πύλον, όπως διακρινωνται άπο τους Χριστιανούς, και ώσι μάλλον εκτεθειμένοι εις τους προπηλακισμούς αυτών, εί και ψήφισμα του 1532 δικαιολογεί το ληφθέν του σημείου μέτρον ώς άντικατάστασιν του λιθοβολήματος, εθους το οποίον φέρει καταστροφήν εις τας οικίας.^{2137.257}

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Συναφης είναι η στολή των κρατουμένων των φυλακών και των στρατοπέδων συγκέντρωσης. Οι στολές αυτές είναι κωμικές και παραξένες. Απαγορεύουν παρακτικά στον τυχόντα δραπετή να κυκλοφορήσει γιατί θα γίνει καταγέλαστος.

τότε φοράνε τά τρελά.

Τρελά λέγανε τό ριγυτό σακάκι και πανταλόνι, πού, κάποτε, φοράνε υποχρεωτικά οί κατάδικοι κυρίως τών αγροτικών φυλακών. Αργότερα αντικαταστάθηκε από ένα γκριζο κουστούμι.

Έλλια Πετρόπουλου - ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΟΣΜΟΥ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ - ΕΚΔ. ΝΕΦΕΛΗ 2002

Μια διαπομπευση που δεν έγινε

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

*μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ
Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν
αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ
Πνεύματος ἁγίου. 19 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν
παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα
ἀπολῦσαι αὐτήν.*

Κατά Ματθαῖον κφ. 1. στ. 18-19

19 Ἰωσήφ δε ο ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων να **θεατρίση**** αὐτήν, ηθέλησε να ἀπολύση αὐτήν κρυφίως.

Βίβλος σε μετάφραση Νεόφυτου Βάμβα

Η σχέση είναι γνωστή: Ἄγγελος Κυρίου εμφανίζεται κατ' ὄναρ στον Ἰωσήφ καὶ του λέει ὅτι ἡ γυναίκα του εχει συλλαβει εκ πνευματος Ἁγίου. Ἐτσι χρυσώνει το χᾶπι (καὶ το κερατο) του Ἰωσήφ, τον καταδικαζει σε ολιγομνηνη ἀποχη ἀπὸ το σεξ καὶ γλυτώνει την Μαριαμ ἀπὸ την διαπόμπευση.

*24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ
ὑπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ
ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, 25 καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν*
αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν
πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν.*

Κατά Ματθαῖον κφ. 1. στ. 24-25

***) Συνερχομαι, γινώσκω**= ερχομαι μαζί, ενωνομαι, συνουσιάζομαι. Η συνουσια σε ολους τους πολιτισμους επιτρεπεται μονον μετα τον γαμο. Το "πρὶν ἢ συνελθεῖν" καὶ το "ο ἀνηρ αὐτῆς" μαρτυροουν ὅτι εἶχαν ἤδη παντρευθει καὶ ἡ διαπιστωση εγινε μολις ο Ἰωσήφ επεχειρησε να ασκησει τα συζυγικά του καθήκοντα. Περιμενε λοιπον να γεννηθει το παιδι καὶ ἠσκησε, ως φαινεται αργότερα, επαξίως τα συζυγικά του καθήκοντα. Η προσωνομια πρωτοτοκος σημαίνει την υπαρχη περισσοτερων παιδιων.

Ευρεθη = Δεν εξηγειται ο τροπος που ευρεθη ὅτι ητο εγγυος προ του γαμου.

Ο απλος ἀνθρωπος δεν κατανοει το μεγα μυστήριο του τοκου του Ἰησου. Θεωρει την γέννηση σαν φυσιολογικο τοκετο με αιματα ἀπὸ την μ' ὅλα ταυτα αειπαρθενον.

*Χαῖρε κογχύλη, πορφύραν θείαν βάψασα, ἐξ αἱμάτων σου
τῷ βασιλεῖ τῶν δυνάμεων*

Ἀπὸ τον Ἀκαθιστο Ὕμνο

****)** Ἰσως μαλιστα να μην αρκουσε **να θεατρίσει** αὐτην

²⁰ εαν δε επ' ἀληθειας γενηται ο λογος ουτος καὶ μη ευρεθη παρθενια τη νεανιδι

²¹ καὶ εξαξουσιν την νεανιν επι τας θυρας οικου πατρος αυτης καὶ

λιθοβολησουσιν αυτην οι ανδρες της πολεως αυτης εν λιθοις και αποθανειται
οτι εποιησεν αφροσυνην εν υιοις Ισραηλ εκπορνευσαι τον οικον του πατρος
αυτης και εξαρεις τον πονηρον εξ υμων αυτων

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟ 22:20-21

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ [9213.61]

Η πομπή ή μπομπή είναι κατά [συνεκδοχή](#) ο διαπομπευθεις/θειςα ή διαπομπευομενος/νη
*Και αυτός τής πομπής και κείνος της κάννας**

Και αυτος είναι αξιος διαπομπευσεως και εκεινος αξιος ξυλοδαρμού.

Για προσωπα αναλογου ποιοτητας.

9213.80

Αναλογη η σημερινή **παρε τον ένα και κτυπα τον άλλο.**

καννα = ραβδι, ματσουκι.

Αντι του **καννας** αλλού και **γάννας** δηλ. **μουντζούρας** του γανωτή = **μουντζα** μτφ

διαπομπευση.

Η συνταξη " του ... και του ... " αφορα συνεκδοχες του τυπου «από το εργαλειο ο ανθρωπος» .

**Του σχοινιου και του παλουκιου, του γλυκου νερου, του πολεμου, του σπαθιου,
του δρόμου κλπ.**

πβλ.

τρωει ανθρωπους τους καλούς

και κείνους του πολέμου (πολεμιστές).

Δημοτικο Κυπρου -Ο Κάουρας

**Κάθιτ' ή πομπή 'ε τον δρόμον, και περιγυλάει τους
διαβώτας.—Scott sits upon the highway, and
laughs at the passengers :—To those who would
reduce others to the same state of ignominy or dis-
grace with themselves.**

έξανάστροφα (έξαναστρέφω), adv. *back-foremost*. ΤΗΟΡΗ.

628, 11 'Επ' ονου καθήμενον έξανάστροφα, with his face
towards the ass's tail. 682, 12 'Εκάθισαν αυτόν επί
δνου σαγματωμένου έξανάστροφα κρατούντα την ούραν
αυτού, *holding the ass's tail by way of bridle*.

Εξανάστροφα ίσως για να μην θυμίζει τον Ιησού κατά την είσοδο του στην Ιερουσαλήμ.

85.

Αν πεθάνω από συνάχη, ή πανούκλα μουντζιας να 'χει.

Προς τους καταβαλλομένους έξ ουτιδανών έχθρών.

Αν είπῶ τόν πόνο μου λέω και την πομπή μου.

9257.309 σ.246

Είναι αναγκη να αποκρύπτουμε τις οικογενειακές μας ντροπές.

Πβλ. έβγαλε τα άπλυτά του στα φόρα.

Γαμπρός και νυφη θελουνε, στην πομπή τω συμπεθέρω

εξευτελιζοντας τους συμπεθέρους. Συνωνυμο του διαπομπευω όπως και το "τύφλα να' χει" πβλ. σαν θελει η νυφη κι ο γαμπρός τυφλα ναχει ο πεθερός.
9585.31

85.

Είναι άνθρωπος του σχοινού και του παλουκιοῦ

αξιος της κρεμάλας και του ανασκολοπισμου.
Εξώλης= βάραθρος.
382.

Εγελούσανε μ'έμένα κι εσκάσα και εγω στα γέλια

Εδώ το εγλελουσανε εχει την εννοια, κοροιδευω, διαπομπεύω.

Έβγηκεν ασπροπρόσωπος.

Τα καταφερε. Κυριολεκτικα δεν ρεζιλεφθηκε, δεν τον εμούτζωσαν
472.

Η τιμή απ'τό σπίτι βγαίνει, και η πομπή απ' τό σπίτι βγαίνει.

Οικοθεν ο μαρτυς.

Κάθησε ή πομπη στις στρατες , κι αναγέλα τους διαβάτες.

Ομοία 341.556.

Και με τον άνδρα κάπαρη, και μέ τον φίλο κάπαρη.

Κάλλια κάπαρη με τιμή, πάρα κάπαρη μέ πομπή.

Τό μή χειρον βελτιστον.
861

Ο κοσμος τωχει βουκοινο, κι ημεις κρυφο μυστηριο

Περι αισχους πασιγνωστου , και υποκρυπτομένου υπο των εχνοντων αυτό.
Αλλου τουμπανο/ καμαρι.

Κι αυτός της πομπής, κι ό άλλος της γάνας.

Η ιδα παροιμια λεγεται και της καννας =της βέργας, της ραβδου.
Εχ της αυτης ψιάθου γεγονως.

Μούντζες να χεις για γαμπρός

Κι από πίσω κι από μπρός!

9585.34

Τον αγουρον, τον επόμευαν, άπο μιας πομπής ούκ ήτον.

Ενταύθα ο λόγος αγουρον τον διαβολον λέγει, πομπεουσιν [τούτον] οί άνθρωποι δια της έξαγορευσεως τας αύτοῦ μεθοδίας και ενέδρα, και οὔτως θεατριζόμενος ο εχθρός της δικαιοσύνης, ως άγουρος, ουκ εδεισε το σύνολον άλλα σπεύδει παντοίως εν παντί ώρα τε και ήμερα και νύκτα του παγιδεῦσαι το (γένος των ανθρώπων).^{9584.96}

Ορσε γαμπρέ κουφέτα

Φράση που λέγεται όταν μουντζώνουμε κάποιον. Αρχικά σημαίνει αυτόν που κάνει ακαίρα και ανοητα πράγματα λόγω αγνοίας ή βλακειάς όπως να προσφέρει κουφέτα στο γαμπρό.

9585.36

Ψηλός άντρας σαν Άγγελος , κοντός μπομπή και γάνα

300-3. 500 1553

Αναφορές

Ορα 161.930. Φ. Κουκουλε Βυζαντιών Βίος και Πολιτισμός Τομ. Γ

άτζίπωτη 308

άτιμος, ύβρις 299

άτιμος θρίαμβος 185, 202

άτιμος κουρά 193

άτιμος πομπή 185, 189,

199, 208, 336 άτιμώνω 294

Οι Κερκέται (στην Ασιατική Σαρματία) εμποδίζουν να πλησιάσουν στα ιερά αυτούς που διέπραξαν οποιοδήποτε αδίκημα. Κι αν κανένας κυβερνήτης πλοίου τα κάνει θάλασσα, **περνούν όλοι με τη σειρά και τον φτύνουν κατά πρόσωπο.**

Στοβαίος Ανθολογιο Τομ. β. σ. 97

Οι Πισίδαι (στη Μ. Ασία) όταν δειπνούν προσφέρουν το καλύτερο στους γονείς, όπως εμείς κάνουμε τις σπονδές στους θεούς. Κι η σοβαρότερη δίκη είναι αυτή που αναφέρεται σε παρακαταθήκη. Κι όποιος κατακρατεί παρακαταθήκη, τιμωρείται με θάνατο. Αν κανείς πιαστεί να μοιχεύει, **τον περιφέρουν στη πόλη πάνω σ' ένα γαϊδούρι μαζί με τη γυναίκα** επί ορισμένες ημέρες.

Στοβαίος Ανθολογιο Τομ. β. σ. 99

Στους Ινδούς, αν κανείς χάσει τα χρήματα που δάνεισε ή την παρακαταθήκη που εμπιστεύθηκε, δεν γίνεται δίκη, αλλά θεωρείται ο ίδιος υπεύθυνος που έδωσε εμπιστοσύνη. Κι όποιος σακατέψει το χέρι ή το μάτι τεχνίτη και τον κάνει ανάπηρο, να τιμωρείται με θάνατο. Κι αυτόν που διέπραξε μέγιστο αδίκημα, ο βασιλιάς διατάζει να τον **κουρέψουν**, πράγμα που θεωρείται έσχατος εξευτελισμός.

Στοβαίος Ανθολογιο Τομ. β. σ. 105

[11] και διότι κοχλίας αύτομάτως βαδίζων προηγέιτο τῆς πομπῆς αὐτῶ, σίαλον ἀναπτύων, σὺν δὲ τούτοις ὄνοι διεπέμποντο διὰ τοῦ θεάτρου, διότι δὴ πάντων τῶν τῆς Ἑλλάδος καλῶν ἢ πατρὶς παρακεχωρηκυῖα τοῖς ἄλλοις ἐποίει Κασσάνδρῳ τὸ προσταπτόμενον, ἐπὶ τούτοις αὐτὸν οὐκ αἰσχύνεσθαί φησιν.

Historiae. Polybius. 12.13 Theodorus Büttner-Wobst after L. Dindorf. Leipzig. Teubner. 1893.

And he tells another story of Demetrius, that "He was not ashamed to have a procession in the theatre led by an artificial snail, worked by some internal contrivance, and emitting slime as it crawled, and behind it a string of asses; meaning by this to indicate the slowness and stupidity of the Athenians, who had yielded to others the honour of defending Greece, and were tamely submissive to Cassander.

Και λέει μια άλλη ιστορία του Δημητρίου, ότι «Δεν ντράπηκε που τον διαπόμευσαν στο

θέατρο με επικεφαλής ένα τεχνητό σαλιγκάρι, που προχωρούσε με κάποια εσωτερικό μηχανισμό, και άφηνε πίσω του σάλια, καθώς σέρνονταν, και ακολουθούσε μια σειρά από γαϊδούρια. Αυτό υπονοούσε την βραδύτητα και την ηλιθιότητα των Αθηναίων, τιμούσαν άλλους ως υποστηρικτές της Ελλάδας, και ήταν πειθήνια υποτελείς στον Κάσσανδρο.

★ Διασύρω

Ο διαπομπευόμενος δεν είχε βεβαία ούτε την διάθεση ούτε την ικανότητα να βολτάρει. Αν δεν ήταν πάνω στο γαϊδούρι, τότε τον διαπόμπευαν πεζόν και τον έσερναν. Βλ. Εικόνα 1. Σε χειρότερες περιπτώσεις τον έσερναν κατά γής δεμένο πίσω από το άρμα τους. Όπως την έπαθε ο Έκτορας από τον ασυγκράτητο Αχιλλέα. Βλ. Εικόνα 5. Η περιφορά αυτή δεν εξευτελιζε μονον τον, νεκρό πλέον, Έκτορα αλλά τρομοκρατούσε και τους Τρώες.

Άλλες περιπτώσεις τετοιου διασυρμου επεδιωκαν και τον θανατο του διασυρομένου ζωντανού. Σήμερα το ρημα **διασύρω** λέγεται μόνο μεταφορικώς, με την έννοια διαπομπεύω, εξευτελίζω.

★ Κουδουνίζω

Της κρεμασαν της μπομπης τα κουδούνια.

**Στὸ Πίθιμνος (1) κ' εἰς τὰ Χανία (2) παντοῦ κουδούνισά την,
Καὶ γὰρ τὴν Κουταγιώτενα παντοῦ μανθάτευσά (3) την.**

«Γραφαί και στίχοι και ερμηνείαι, ετι και αφηγήσεις, κυρού Στεφάνου Σαχλίκη»-9359

Έτσι και το **κουδουνίζω** αποκτά την σημασία του διαπομπεύω.

(3) μαντατεύω· μαντατεύγω.

- Μηνώ, ανακοινώνω
- γνωστοποιώ, αποκαλύπτω
- μεταδίδω ερωτικό μήνυμα
- **Μαρτυρώ, καταγγέλλω, καταδίδω**

★ Ονειδίζω

Εκφέρω κατά προσωπον κάποιου μομφή, ύβρη, χλεύη, ψόγον, μεμφομαι, χλευαζω.

Παραγωγα: επονειδιστος, ονειδισμος,

Παρ. εργον δ' ουδεν ονειδος, αεργη δε τ' ονειδος.

★ προπηλακίζω

προπηλακίζω, Att. fut. -ιώ Th.6.54: (προφανως από το πήλαξ = πηλός, αν και ουτε το πηλαξ ουτε και απλο πηλακίζω μαρτυρουνται): —πασαλειβω μα λάσπη:μεταφορικως διαπομπευω, εξευτελιζω, τούμὸν στόμα S.OT427, cf.Ar.Th.386 (Pass.); freq. in Att. Prose, Th. I. c., And.4.16, Pl.R.562d, etc.:—Pass., Lys.15.6, etc.; ιδὼν προπεπηλακισμένην [τὴν φιλοσοφίαν] ἀναξίως Pl.R.536c; προπηλακισθέντες λόγοις ἢ καὶ ἀτίμοις ἔργοις Id.Lg.866e; ὑβρίζετο καὶ προῦπηλακίζεθ' ὑπὸ τοῦ δήμου D.9.60.

Η χρήση του ρήματος είναι λογία. Η πράξη όμως ακομα περιγράφεται: του πεταξαν λασπη, αρχισαν την λασπολογία, πόλεμο λάσπης (δηλ. συκοφαντια).

300

Προπηλακίζω

κ. νεώτ., άπτ. μέλλ. -ιώ [Θουκ.6. 54], επιχρίω, αλείφω, πασσαλείφω δια πηλού, καλύπτω δια βορβόρου η ρίπτω εἰς τὴν λάσπην, μτφ. δι' ονειδισμὼν περιβάλλω τινά, κακῶς ἢ υβριστικῶς μεταχειρίζομαι, ἐξουθενῶ, διασύρω, εξευτελιζῶ : Σοφ.Οιδ.Τ υρ. 427 ηρός ταῦτα καὶ Κρέοντα και τοῦμὸν στόμα προπηλάκιζε, Θουκ.6,54, Άν-δοκ.4,16, Πλάτ.Πολ.562η· κ. παθ. : Λυσ.15,6, Πλάτ.

Πολ.5360 Ιδών προπετηλακίσμινην την φιλοσοφίαν άναξίως), αύτόθι Νόμ.866Ε προπηλακισθέντες λόγοις ή καί άτίμοις έργοις, Δημ.126 ύβρίζετο και προυηπλακίζεθ' υπό τοϋ δήμου

2| μτ. αίτ. πράγμ. άνειδίξω τινά έπί τινι : αύτ.312 εί τις πενίαν προπηλακίζει νοϋν έχειν ηγούμαι
3) ρηματ.παρ. προπηλάκισις, προπηλακισμός, -ιστής. προπηλάκισις-εως |ή| κ. νεώτ. η πράξις και το αποτέλεσμα τοϋ Προπηλακίζω, υβριστική περιφρόνηση, εξευτελισμός .

★ Σπορκάρω

Λερώνω, βρωμιζω, κηλιδωνω [ενν. το ονομα ή την υπόληψη καποιου]. Φράση του επτανησιακου ιδιώματος.

Από το ιταλικο sporco < Λατ. SPURCUS = βρωμικος, κηλιδωμενος, με επιδραση από το PORCUS = γουρουνι , ζωο που ζει μεσα στο βορβορο και τις ακαθαρσιες.

★ Χλευάζω

Ρημα από την **χλεύη** που σημαίνει πειραγμα, πλάκα, καλαμπουρι, φαρσα, φιάσκο. Ορος που είναι ηπιώτερος από την διαπομπευση και εμπερικλειει φιλοπαιγμονα και φιλικη διαθεση. Σε ακραίες όμως καταστάσεις είναι συνωνυμο του διαπομπευω.

*αύτοϊ μέν οϋν οϋτως έχοντες εύκίνητοι προς όργήν, όργί- (30)
ζονται δέ τοϊς τε καταγελῶσι και χλευάζουσι και σκώ-
πτουσι (ύβρίζουσι γάρ), και τοϊς τὰ τοιαϋτα βλάπτουσι όσα
ύβρεως σημεία*

Αριστοτέλους - Ρητορικη 1379α

δέ παρεγένετο, προσπορευομένων αύτῶ τῶν ήδικη-
μένων, τοϋς μέν διέσυρε χλευάζων, τῶν δέ κατα-
νίστατο, τοϋς δ' έξέπληττε λοιδορῶν.

Πολυβίου Ιστορία 4.3.13

★ Μασκαραλίκι

Η ιδιοτητα του μασκαρά (του γελοίου) λεγεται μασκαραλήκι (από τουρκικη επιδραση) αλλα και κατ'επεκταση μασκαραλήκι λεγεται και η διαπομπευση (όπως και το ρεζιλίκι). Πβλ «Γκρέκο Μασκαρά» [ΗΧΗΤΙΚΟ](#)

(γ) "Αλλ. Βίδες έσου τον γέρακα να σχίζη τὸ περτίειν
σχίζει και μακοπιάνει το και μασκαρᾶν τὸ κήμνει.

Μακκοπιάννω = πιάνω και τσαλακώνω, συστελλω. Ο ντροπαλός , ο συνεσταλμένος λέγεται μακκούλης πβλ. και επώνυμο [Τζιμης Μακκούλης](#)

Μασκαράν το κήμνει = το εξευτελίζει, το διαπομπεύει.
9453.68

ΕΙΚΟΝΕΣ

1

Περιογωγή πεζή

2

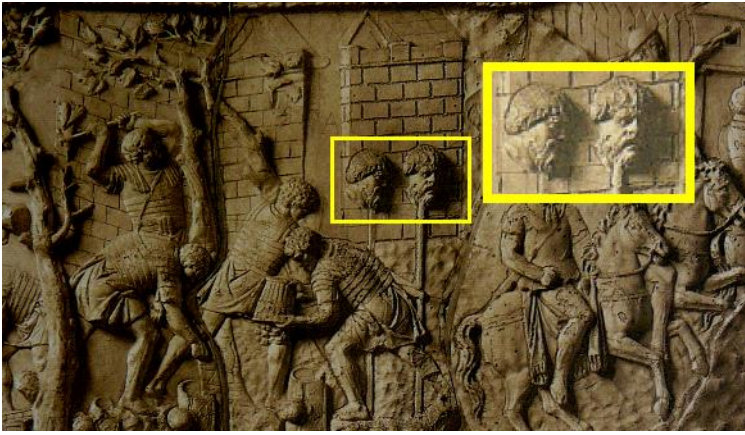
Περιαγωγή με καρο

Screen clipping taken: 18/2/2013 8:11 πμ

3

ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΦΑΛΩΝ

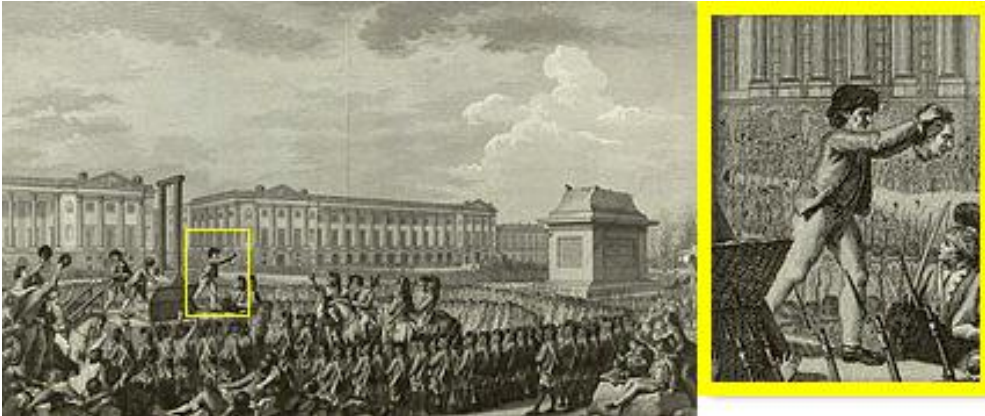
Απο την στηλη του Τραιανου

3B

ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ Λουδοβίκου XVI

επιδεικνύεται, φρεσκοκομμένο, από το δήμιο στο φιλοθεάμον κοινό στην πλατεία Δημοκρατίας, σήμερα Place de la Concorde (πλατεία Ομονοίας), στο Παρισι.

4

Το κεφάλι του Άρη Βελουχιώτη και του πρωτοπαλικάρου του Τζαβέλλα. Τα δύο κεφάλια εκτέθηκαν σε κοινή θέα σε φανοστάτη της πλατείας Τρικάλων την Δευτέρα 18 Ιουνίου του 1945

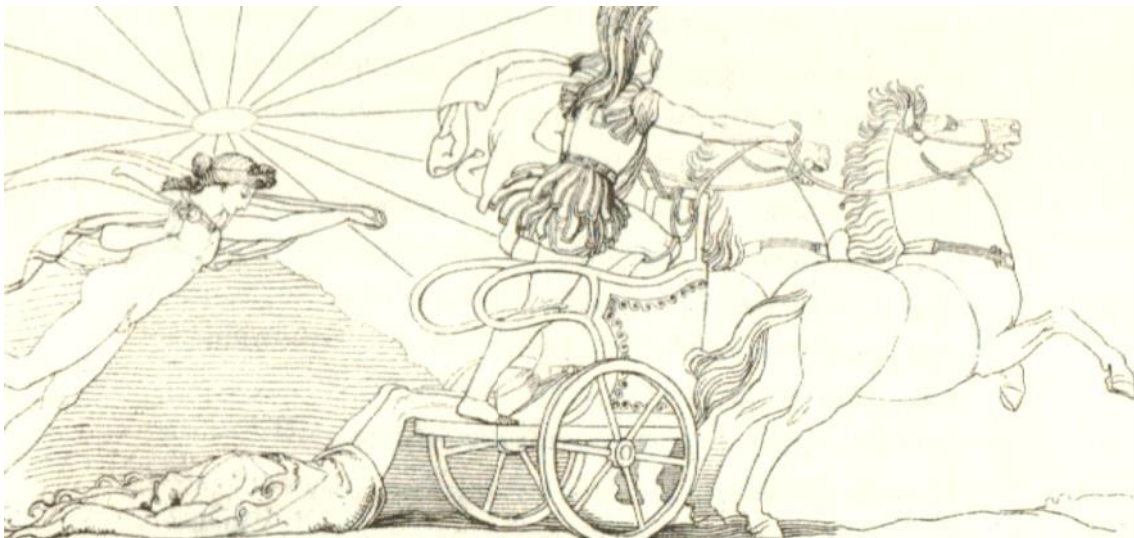

4β

5

Ο ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΕΙ ΤΟ ΠΤΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΤΟΡΑ

★ Ἡ μονομαχία του "Ἐκτορα μέ τόν Αχιλλέα είναι τό κορύφωμα της Ἰλιάδας. Ὁ Ἐκτορας πολεμάει γενναία, μέ την καρδιά γεμάτη ἀπ' την αγάπη της γυναίκας του, τοῦ γιου του, της χώρας του. Ὁ Αχιλλέας είναι ὁ πιό δυνατός. Ακόμα κι οἱ θεοί πού προστάτευαν τόν Ἐκτορα τώρα τόν εγκαταλείπουν. Ὁ Αχιλλέας τόν χτυπάει θανάσιμα. Φέρνει μαζί του στό στρατόπεδο των Ελλήνων τό σώμα του σάν τρόπαιο, ἀφοῦ πρώτα τό **διαπόμεψε**: δένει τόν εχθρό του ἀπ' τά πόδια πίσω πτό πολεμικό του ἄρμα καί μέ μιά καμτσικιά αμολάει τ' ἄλογα του, «καί τό κορμί τοῦ Ἐκτορα σούρθηκε ἔτσι μες στόν κουρνιαχτό, μέ λυτά τά μαύρα του μαλλιά καί τό κεφάλι μες στό βέβηλο χῶμα - αυτό τό τόσο ὄμορφο ἄλλοτε κεφάλι, πού ὁ Δίας παράδινε τώρα στους οχτρούς γιά νά τό μαγαρίσουνε στην πατρική τή γη». 464.41

 [ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ](#)
[ΠΗΓΗ](#)

6

Ἡ διαπόμεψεις του ορنيθοκλέπτου - Γύζης

Ο Γύζης, ζωγράφισε τή «Διαπόμπευση τοϋ κλεφτοκοτά», στα 1873-74, και το εγκατέλειψε ξεχασμένο σε κάποια αποθήκη.

7

Ο διασυρμος του Ευθυμιου Βλαχάβα

8

Διασυρμός γίγαντα

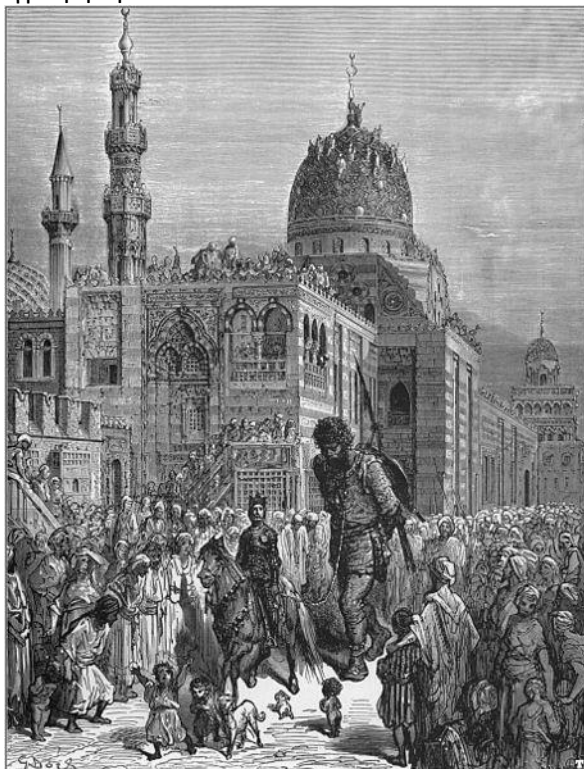
Ιστορία από το έργο του Αριόστο "Ορλάνδος μαινόμενος" του 1532

Ο γίγας αυτός είχε απαγαγει την Αγγελική, την οποία ο Ορλάνδος απελευθέρωσε.

Tu non andrai piu che sei miglia inante ,
che troverai la sanguinosa stanza
dove s'alberga un orribil gigante
che d'otto piedi ogni statura avanza.

Verso 43

Εικονογραφήση του G. Doré.

Απειλές διαπόμευσης στον Αριστοφάνη

Ιππής 365 και επ.

A:αλλαντοπώλης Αγοράκριτος
Κ:Κλεων Παφλαγών
Δ:Δημοσθένης, δούλος

A	<i>ἐγὼ δὲ κινήσω γέ σου τὸν προκτὸν ἀντὶ φύσκης.</i>	Τον πισινό σου φουσκωτό κωλάντερο θα κάμω.
K	<i>ἐγὼ δέ γ' ἐξέλξω σε τῆς πυγῆς θύραζε κύβδα.</i>	Κι ἐγὼ ἀπ' τον πισινό, σκυφτόν, στο δρόμο θα σέ σύρω.
Δ	<i>νῆ τὸν Ποσειδῶ κάμέ τᾶρ', ἦνπερ γε τοῦτον ἔλκης.</i>	Αυτόν αν σύρεις, σύρε με, παρακαλώ, κι ἔμενα.
K	<i>οἶόν σε δήσω 'ν τῶ ζύλω.</i>	Στο φάλαγγα δετός θα μπεις.
A	<i>διώξομαί σε δειλίας.</i>	Ἐσύ ως δειλός θα μηνυθεῖς.
K	<i>ἡ βύρσα σου θρανεύσεται.</i>	Βρέ θα σοῦ αργάσω τό πετσί.
A	<i>δερωῶ σε θύλακον κλοπῆς.</i>	θα σοῦ τό κάμω κλεφτοασκί.
K	<i>διαπατταλευθήσει χαμαί.</i>	θα σέ παλουκώσω σταυρωτά.
A	<i>περικόμματ' ἔκ σου σκευάσω.</i>	Και θα σέ κάμω ἐγὼ κιμά.
K	<i>τὰς βλεφαρίδας σου παρατιλῶ.</i>	Σοῦ βγάζω τα ματόκλαδα.
A	<i>τὸν πρηγορεῶνά σουκτεμῶ.</i>	Και κόβω ἐγὼ τή γούλα σου.
Δ	<i>καὶ νῆ Δί' ἐμβαλόντες αὐτῶ πάτταλον μαγειρικῶς ἐς τὸ στόμ', εἶτα δ' ἔνδοθεν τὴν γλῶτταν ἐξείραντες αὐτοῦ σκεψόμεσθ' εὖ κἀνδρικῶς κεχηνότος τὸν προκτὸν εἰ χαλαζῶ.</i>	Κι ἄλλο, μωρέ: Σα μάγειροι, παλούκι να τοῦ χώσουμε στό στόμα, και τή γλώσσα του ἔξω να την τραβήξουμε κι ἐνώ θα χάσκει αυτός, νά τοῦ εξετάσουμε καλά και θαρρετά τον πισινό, να δοῦμε ἀν ἔχει φοῦσκες.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΩΝ

Στο Μεσαίωνα ἦταν πολύ συνηθες φαινόμενο η εκθεση κεφαλῶν των εκτελεσθεντων. Ηταν μια μορφη διαπομπευσης μετα θανατον. Τα κεφαλια καφωννοντουσαν ένα ακοντιο (εικ. 3) η αφηνοντουσαν σε καποιο περιοπτο σημειο (εικ. 4). Και σε αυτή την περιπτωση το στοιχειο του εκφοβισμου και παδειγματισμου είναι εντονοτατο.

Η διαπομπευση μονο της κεφαλης γινοταν γιατι :

- Το ολο σωμα μεταφέρεται δυσκολα και σαπιζει ευκολα.
- Αν η εκτελεση εγινε με αποκεφαλισμο, το κεφαλι δεν συγκολαται στο σωμα. Είναι ήδη ετοιμο προς διαπομπευση.
- Η μεταφορα ενός κεφαλιου είναι πιο ευκολη. Ετσι κεφαλια εκτελεσμενων στην περιφερεια ευκολα αποστελλονται στην πρωτευουσα και εκτιθενται στο πλατυ κοινο ή στους εντολεις της εκτελεσης πβλ. Την αποτομή της κεφαλης του Ιωαννη του προδρομου από τον Μαχαιρουντα στην Ιερουσαλήμ. Πβλ. την φραση **«ζητει την κεφαλην του επι πινακι»**. Ενας προσθετος λογος ηταν ότι πολλες φορες το κεφαλι ηταν η αποδειξη* της εκτέλεσης ή του φόνου του καταζητουμένου και προυποθεση για την καταβολη της σχετικής αμοιβής.

Χιλιά φλωριά βενέτικα μπακσῆσι θὲ νὰ δώση, Ὅποιος τ' Ἀνδρούτσου ἤθελε νὰ πάρη τὸ κεφάλι.

9098.47

*) ουδεὶς ζεῖ χωρὶς κεφάλι πλην τῆς κατσαριδας που μπορει να επιβιωσει για καμποσες βδομαδες χωρις κεφάλι ^{2069.24}

Ανεκαθεν ο **κυνηγός κεφαλών** ήταν ένα επικερδές επαγγελμα .

Ο Γολιάθ αποκεφαλίσθηκε (μετα θάνατον από σφεντόνα) απο τον Δαβιδ.

Ο Αη-Γιάννης ο αποκεφαλίσθεις (και όχι Αποκεφαλιστής όπως το λένε μερικοί βαρήκοοι) τα ειχε βάλει με όλο το σόι του Ηρώδη και **στηλίτευε** την ηδονοθηρία τους, για αυτό **έφαγε το κεφάλι του.**

*)στηλιτεύω, εγγράφω σε οη α στήλη, τήν κατάραν (Πλούταρχος Plu.2.354b; record, τὰς ἀρετὰς ἐν ταῖς γραφαῖς Ph.2.2 (Pass.), cf. 2.24, al.:—Pass., τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐστηλιτεύθη Philoch.111.

Κεφάλι με το ζυγι ή το από κεφαλήν εισόδημα

Την επόμενη μέρα, οι συγκλητικοί εμφανίστηκαν με στολή εκστρατείας και ακολουθούμενοι ο καθένας από δυο σκλάβους. Οι υποστηρικτές των Γράκχων συγκεντρώθηκαν στον Αβεντίνο λόφο και ο Γάιος προσπάθησε να μεσολαβήσει για να αποκατασταθεί η ειρήνη. Απέτυχε και για να σωθεί έπεσε κολυμπώντας στον Τίβερη. Στην απέναντι όχθη, όταν είδε πως οι διώκτες του τον πλησίαζαν, διέταξε ένα σκλάβο του να τον σκοτώσει. Ο σκλάβος υπάκουσε και αποσπώντας το μαχαίρι απ' το στήθος του κυρίου του, το βύθισε στο δικό του. Ένας απ' τους οπαδούς του Γαίου **έκοψε το κεφάλι** απ' το άψυχο σώμα του, το γέμισε μολύβι και το πήγε στη Σύγκλητο, όπου τον **αντάμειψαν με το ανάλογο βάρος σε χρυσάφι.** Και ο λαός, που τόσο τον είχε χειροκροτήσει, δεν κινήθηκε στο ελάχιστο, όταν έμαθε τη δολοφονία του ήρωα του: αντίθετα, ασχολήθηκε με τη λεηλασία του σπιτιού του.

Η Κορνηλία, η μητέρα δυο δολοφονημένων γιων και μιας χήρας ύποπτης για φόνο, φόρεσε πένθος. Η Σύγκλητος την πρόσταξε να το βγάλει.

2035.225

Διαπομπεύσεις κεφαλών

Τροία^{154.58}

Μιά άλλη μορφή ανασκολοπισμοῦ ήταν τό κάρφωμα κομμένου κεφαλιου σέ παλούκι καί ή θριαμβευτική περιαγωγή του. Συνηθισμένη σκηνή σέ όλες τίς άνθρωποσυρράξεις. Από τόν τρωικό πόλεμο ως τήν εποχή μας. Στήν Ιλιάδα ή Ιρις, απεσταλμένη τῆς Ἡρας, παροτρύνει τόν Αχιλλέα νά παραμερίσει τήν μήνη του καί νά σπεύσει στό πεδίο τῆς μάχης γιά νά προστατεύσει τόν νεκρό τοῦ σκοτωμένου φίλου του. Γιατί ό Ἐκτορας, πάνω στή λύσσα του, λογαριάζει νά κόψει τό κεφάλι τοῦ Πατρόκλου καί νά τό μπήξει στό παλούκι[173].

[173]

«πήξαι ἀνά σκολόπεισι ταμόνθ' ἀπαλῆς ἀπό δειρῆς» (Ιλιάς, Σ, στ. 177). Ἡ ἀποκοπή καί επίδειξη τῆς κεφαλῆς δέν ἀποτελοῦσε μόνο θριαμβική ή ἀνταποδοτική πράξη. Σέ ὀρισμένους πολεμικούς λαούς εἶχε καί ἀποτροπαικό ή καθαρτήριο χαρακτήρα, ὅπως ὁ μάσχαλισμός. Ο Ἡρόδοτος γράφει ὅτι οἱ Ταῦροι, λαός πού ἀποζοῦσε ἀπό τήν πειρατεία καί τόν πόλεμο -«ἀπό λῆις τε καί πολέμου» - κάρφωναν τό εχθρικό κεφάλι σέ πάσσαλο - «τήν κεφαλήν ἀνασταυροῦσι» καί τό ἔστηναν στήν καμινάδα τοῦ σπιτιοῦ. Γινόταν ἔτσι οικογενειακός προσάτης καί φύλακας - «ἀποταμών (έκαστος) κεφαλήν ἀποφέρεται εἰς τά οἰκία, ἔπειτα ἐπί ξύλου μεγάλου ἀναπέρας ἰστά υπέρ τῆς οἰκίης υπερέχουσαν πολλόν, μάλιστα δέ υπέρ τῆς καπνοδόκης. Φασί δέ τοῦτους φυλάκους τῆς οἰκίης πάσης ὑπεραιωρέεσθαι» (Ιλιάδα, IV, 103,10 -16).

Κατά τους Περσικούς πολέμους

Κατά τήν περσική έκστρατεία στήν Ελλάδα, ό Ξέρξης, μαθαίνοντας μετά τή μάχη τών Θερμοπυλών, διτ δ νεκρός Λεωνίδας ήταν «βασιλεύς τε καί στρατηγός Λακεδαιμονίων», πρόσταζε νά τόν άποκεφαλίσουν καί νά «άνασταυρώσουν» τήν κεφαλή*. Νά τήν κρεμάσουν δηλαδή ψηλά σέ στύλο ή νά τήν καρφώσουν σέ παλούκι.

➤ 154.53

149. «άποταμόντας τήν κεφαλήν άνασταυρώσαι» (Ηροδ. Ιστ. , VII, 238, 1-4 καί IX, 78, 11 - 13). Τό διτ ή άνασταύρωση ταυτίζεται μέ τόν άνασκολοπισμό στόν 'Ηρόδοτο προκύπτει καί άπό ένα άλλο σημείο. Μετά τή μάχη τών Πλαταιών ό Λάμπων ό Αίγινήτης πρότεινε στόν άρχηγό τών Σπαρτιατών Πausανία νά έκδικηθει γιά τήν άνόσια μεταχείριση άπό τούς Πέρσες του νεκρού Λεωνίδα, άνταποδίδοντας τά Γσα στόν νεκρό Μαρδόνιο. Οί Πέρσες «άποταμόντες τήν κεφαλήν (τού Λεωνίδα) άνεσταύρωσαν». Τώρα έσύ «Μαρδόνιον άνασκολοπίσας τιμωρήσει ές πάτρων τόν σόν Λεωνίδην» (Ηροδ. Ιστοριαί IX, 78). Άνασκολοπισμό, άνάρτηση δηλαδή καί πρόσδοση σέ στύλο, σημαίνει καί τό «άνασχινδυλεύειν» τού Πλάτωνος - «τελευτών πάντα κακά παθών άνασχινδυλευθήσεται» (Πολιτεία, Β. 362a).

Βυζαντινών βίος και πολιτισμός! - ο Ισαάκιος το Αγγελούδι!

Ο αυτοκράτορας Ισαάκιος Άγγελος, μετά το πραξικόπημα και τον αποκεφαλισμό του στρατηγού Αλέξιου Βρανά, πρόσταξε να περιφέρουν στους δρόμους της Πόλης το κεφάλι του κι ένα πόδι **καρφωμένα σε παλούκια**. Επειδή όμως το παραπάνω δεν αρκούσε για την ικανοποίηση των σαδιστικών του ενστίκτων, στη διάρκεια του επινίκιου γεύματος στο παλάτι ο αυτοκράτορας έπαιξε ποδόσφαιρο με το κεφάλι του Βρανά, κυλώντας το στο πάτωμα ανάμεσα στους συνδαιτυμόνες.
228.195

Ο Ανδρονίκος - οφθαλμον αντι οφθαλμού!

Η βυζαντινή βία κορυφώνεται με την κυριολεκτική εξαφάνιση από προσώπου Πόλης της αποτελούμενης από 60.000 άτομα παροικίας Λατίνων. Με ηγήτη τον Ανδρόνικο Α Κομνηνό ο ορθόδοξος όχλος σφάζει τις 56.000 και πωλεί τις υπόλοιπες τέσσερις σκλάβους στους Τούρκους. Μετά τη γενοκτονία των Λατίνων, ο Ανδρόνικος σφάζει τον εραστή της χήρας του αυτοκράτορα Μανουήλ Α' Κομνηνού, Μαρίας, αφού πρώτα τον **τυφλώνει, δολοφονεί** τη Μαρία μπροστά στο γιο της και τελικά **στραγγαλίζει** και τον ίδιο τον Αλέξιο Β' και, ενώ είναι 64 χρονών, νυμφεύεται τη μόλις 13 χρόνων Αγνή-Άννα, σύζυγο του θύματος. Σε απάντηση αυτής της τερατώδους αγριότητας, όταν οι Νορμανδοί, που ως χριστιανοί καθολικοί δε στερούνταν αγρίων ενστίκτων και μεθόδων, μπήκαν στη Θεσσαλονίκη, έσφαξαν σχεδόν ολόκληρο τον πληθυσμό της. Ο Ανδρόνικος ανατρέπεται, **τυφλώνεται** και **περιφέρεται** τυφλός και αλυσσοδεμένος από τον απηυδισμένο και εξαγριωμένο όχλο που φρόντιζε να μην πεθάνει ώστε να παραταθεί το μαρτύριο του. Ο διάδοχος του Ισαάκιος Β' Άγγελος, σε απάντηση της σφαγής της Θεσσαλονίκης, φυλακίζει 4.000 Νορμανδούς, τους χτίζει και τους αφήνει να πεθάνουν από την πείνα.

228.199

Κατά του δυστυχήσαντος άνακτος Ανδρόνικου.
Ερριπτον τά μiasματα. προς την υπήνην τούτου,
Εβρέχετο τα πρόσωπον υδασι ζεομενοις.
Προς δέ τούς βάλλοντας αυτόν ανιλεῶς τοῖς λίθοις,
Συντετριμμένον καλαμον έβόα * « Τί συνθλάτε ; »

Εἶτα προς τον ἵππόδρομον κρεμάσαντες ως βόα,
έχοντα κατω κεφαλὴν, αὐτοὺς δέ ποδας ἄνω ,
Τοῖς ξίφεσι κατέτεμνον ἅπαν αὐτοῦ σαρκίον.
Φρικτῶν των μυστήριων δέ ἐζήτει κοινωνῆσαι,
Οὐχ ευρεν εισακούοντα ἢ βοηθούντα τότε.
Ομῶς οὖν τις ἐκ των ἐκεῖ προς ἀφεδρῶνα τούτου
την σπαθην πήξας ασεβῶς και μέχρι της καρδίας
Πολλάκις σείσας την αὐτην φερει τον μόρον τούτου.
Εἶτα καταβίβασαντες αὐτόν ἀπό τῆς φούρκης,
Και σύραντες εκ τῶν ποδῶν, ὡς κύνα τεθνηκότα
Ερριψαν τούτον εν στοά μιᾶ των ἵπποδρόμου,
Εἰς ἣν, ἐνῆν μιάσματα και τεθνηκότες κύνες. 607.340-341 [351-352]

κρανίου διατόμψεις

Εἰδικῶς, διατόμψεις της ἐπι δόρατος περιπαρείσης κεφαλῆς ανταρτῶν ἢ ἐχθρῶν καθ' ὅλου ἐπ' ἴσης ἀναφέρεται ὑπό των συγγραφέων καί κρανίου ἀκόμη εκ του τάφου ἐξαχθέντος. Τέλος καί αἰδοίων νεκροῦ περιφορά πρὸς ὑβριν ἀναφέρεται . ^{161.193}

Ανασκυλμός νεκρῶν σωμάτων

'Αγιολογικόν κείμενον ὀμίλει δι' ἀνασκυλμόν νεκρῶν σωμάτων. Διά τῆς ἀορίστου αὐτῆς φράσεως δέον νά νοήσωμεν, πλὴν ἄλλων, καί τήν διατόμψεις νεκρῶν, ἣτις δεν ἦτο, δυστυχῶς, ἀσυνήθης κατὰ τούς Βυζαντινοὺς χρόνους. Οὕτως ἐπι Ἰουλιανοῦ ἀναφέρεται διτόμψεις ἐπὶ καμήλου τοῦ νεκροῦ του ἐπισκόπου Ἰαλεξάνδρειας Γεωργίου, ἐπὶ Λέοντος Α' του Μακέλλη ἐπομπευθη ὁ νεκρός ἐτέρου ἐπισκόπου Ἰαλεξανδρείας, του Προτερίου, ἐπὶ Μαρκιανοῦ ἐπομπευθη τό πτώμα του διακόνου Ἀθανασίου, γυμνά δ' ἐθεατρίσθησαν τά πτώματα του βασιλέως Μαυρίκιου και τῶν τέκνων του. ^{161.192}

Επι τουρκοκρατίας

Ο Ἰωάννης Κολοκοτρώνης, ἀδελφός του θρυλικού γέρου του Μωριά και 5 συμπολεμιστές του, σκοτώθηκαν ἀπό τους Τούρκους την 1η Φεβρουαρίου 1806, ὕστερα ἀπό προδοσία των καλόγερων της Μονῆς Αἰμυαλῶν, ὅπου σε ἐνέδρα οἱ τούρκοι τους ἐκοψαν τα κεφάλια και τα περιέφεραν στα γύρω χωριά Δημητσάνα, Ζυγοβίσι και στην Τρίπολη, για παραδειγματισμό.

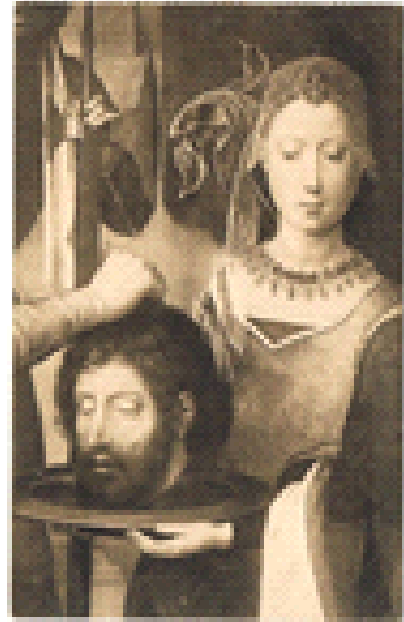
Μετα την ἀπελευθέρωση

Τα κομμένα κεφάλια των ληστῶν και ἡ ἐκθεση τους ἦταν το σῆμα κατατεθέν της ἐπιτυχίας των ἀποσπασμάτων στην καταδίωξη των ληστων. Τα ἐμπηγαν σε πασσάλους και τα ἐξέθεταν σε δημόσια θέα. Τις πολὺ ζεστές μέρες του καλοκαιριού, ἐπειδὴ το κεφάλι ἐπρεπε να δια τηρηθεῖ ἀταφο προς ἐπίδειξη, βοηθητικό υλικό για τη διατήρηση του ἦταν ὁ πάγος ἢ το πετρέλαιο. Τα κεφάλια των ληστῶν κόβονταν συνήθως ἀπό τους ἴδιους τους χωροφύλακες και σπανιότερα ἀπό γιατροὺς ἢ ἱατροδικαστές, που καλοῦνταν να διαπιστώσουν το θάνατο τους. ^{1026.148}

 Ο Δαβιδ διαπομπει το κεφάλι του Γολιάθ

3

Το κεφαλι του Αη-Γιάννη επι πινακι

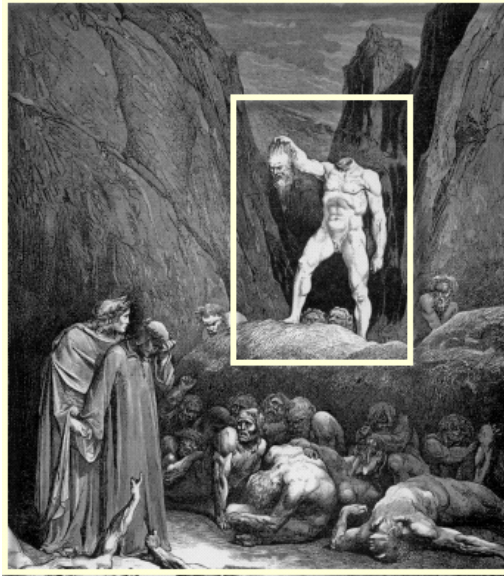
4

 Η Ιουδηθ αποτεμνει το κεφάλι του Οροφέρνη

Διαπομπειση κεφαλης επιχρισμενης με γυψο, από πανω καταδικος δικτυωμενος και αναρτωμενος.

ΑΥΤΟ-ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ ΚΕΦΑΛΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ (CANTO 28)
GUSTAVE DORÉ (1832-1883)
Bertrand De Born's Severed Head Speaks To Dante

- Ο αυτοδιαπομπευομενος ειναι ο Bertran de Born, Βαρώνος της Λιμουζίν και τροβαδούρος του 12^{ου} αιώνα. Τιμωρημένος στον 8ο κυκλο της κολασης περιγραφεται να μιλάει στον Δαντη. Βλ. ασωματος κεφαλη.
- Το κεφαλι αρκει για την αναγνωριση του εκτελεσθεντος.
 - Ακομα και μετα την πλήρη σήψη του το κρανιο δημιουργει φοβο. Βλ. Γογοθάς = [κρανίον](#)

Αν εχετε γερά νευρα μπορειτε να δειτε πλούσιο φωτογραφικο υλικο με κλικ [ΕΔΩ](#)

Ρωμαϊκός πολιτισμος

Πολλές φορές τά ακέφαλα πτώματα αφήνονταν γυμνά σέ κοινή θέα. Ο Πλούταρχος γράφει ότι άφοϋ αποκεφάλισαν τόν Πομπήιο οί δολοφόνοι του (48 π.Χ.) «τό άλλο σώμα γυμνόν... τοις δεομένοις τοιούτον θεάματος άπέλιπον»¹. Του Κικέρωνος οί σφαγείς δέν έκοψαν μόνο τό κεφάλι αλλά και τά χέρια, μέ προσταγή του Αντωνίου (43 π.Χ.), επειδή «τους Φιλιππικούς εγραψεν». Κεφάλι και χέρια θά εκτεθούν στό κέντρο της πόλης -«θέαμα Ρωμαίοις φρικτόν»³. Συνηθισμένο θέαμα, κατά τούς εμφύλιους σπαραγμούς, τά κεφάλια υπάτων και στρατηγών αράδα στην Αγορά⁴. Ο ύπατος Δολαβέλλας έστειλε απόσπασμα στην κατοικία του Ρωμαίου κυβερνήτη της Ασίας Τρεβώνιου - έδρα του ή Σμύρνη - για να τόν εκτελέσει. Καλά, πηγαίνω ό ίδιος στον ύπατο, είπε ό Τρεβώνιος. Πήγαινε όπου θέλεις, απάντησε ό κεντυρίων «έπισκώπτων», τό κεφάλι σου μόνο να αφήσεις εδώ⁵. Και αμέσως τό έκοψε. Έσυραν τό πτώμα ως τό στρατόπεδο και τό παρέδωσαν στους στρατιώτες και τούς δούλους για **διαπόμπευση**. Τό κεφάλι ήταν μία ευκαιρία ψυχαγωγίας. Έπαιζαν μπάλα λακτίζοντάς το ώσπου τό έλειωσαν⁵.

154.

1. «άγκίστροις μεγάλοις οί δήμοι ές τε την άγοράν άνεΐλον κάντεϋθεν ές τόν ποταμόν έσυρον» (Δίων ο Κάσιος, LXI, 35, 4).
2. Πομπήιος, 80.
3. Πλούταρχος, Κικέρων, XLIX/1
4. Άππιανός, Ρωμαϊκων Εμφυλιων .π., I, VIII, 73. Τό φρικαλέο αυτό έθιμο θά γίνει

ύστερα από αιώνες θεσμός στο οθωμανικό κράτος, κληρονόμο όλων τῶν βαρβαροτήτων.

5 - Ἰθι, σύ, δεῦρο τὴν κεφαλὴν καταλιπὼν ἡμῖν γάρ οὐ σέ, ἀλλὰ τὴν κεφαλὴν προτέτακται.

6. «Καὶ τὴν κεφαλὴν οἷα σφαῖραν ἐν λιθοστρώτῳ πόλει διαβάλλοντες ἐς ἀλλήλους ἐπὶ γέλωτι συνέχεάν τε καὶ συνέτριψαν»
(Αἰπιανός, III, III, 26).

Ἡ περιαγωγή της κεφαλῆς του ηττημένου απαντάται και σε Δημοτικό της Κυπρου - Ο Κωσταντάς

Καὶ κάλ' ἡμέρα, γυιούλλη μου, καὶ σοῦ κορμὶν θωρᾶτον,
ς' τοῦ Κωσταντᾶ νὰ μὲν πάης γιὰ τ' ἡῦρά σε παρκάτου
τὴν κεφαλὴν σου κόβκει τὴν, βάλλει τὴν ς' τὸ κοντάριν·
ὁ Κωσταντᾶς ἐν' λεοντοφᾶς καὶ ἄξιον παλληκάριν
κάλλιόν σου παίζει τὸ σπαθίν, κάλλιόν σου τὸ κοντάριν.

9453.63

Και οντως, στο τέλος του ποιηματος, ο Κωνσταντας παιει στη θεια του, μητερα του αντιπαλου και ανεψιου του, το κεφαλι του γιου της ως πεσκεσι

Καὶ μίαν σπαθίαν τοῦ ἔδωκεν κόβκει τὴν κεφαλὴν του,
καὶ ς' τὸ κοντάριν ἔμπηξε τῆς μάνας του τὴν πάει·
ὄρισε, θειούλα μ', ὄρισε τὴν κεφαλὴν τοῦ γυιοῦ σου,
τὴν κεφαλὴν τοῦ γυιούλλη σου, κανίσκιν ποῦ 'πεθύμας.

Δύσκολες περιπτώσεις

2025.48

Ἡ διαπόμπευση των κεφαλῶν γίνονταν συνήθως για να τρομοκρατηθεῖ ο πληθυσμός και να απόσχει από τις ενέργειες που ἔκαναν οι εκτελεσθέντες (πχ. ανταρσίες, προδοσίες) ἀλλὰ και για να αποδειχθεῖ ὅτι το κράτος τιμωρεῖ αὐτοὺς που βλάπτουν το λαό (πχ. ληστές). Ὅταν ὅμως οι αποκεφαλισθέντες ἦταν πολεμικοὶ ἀντίπαλοι η διαπόμπευση δεν ἦταν τόσο εύκολη. Ὁ εχθρός ἦταν συνήθως κλεισμένος σε ἀπόρθητα κάστρα, και αὐτός ἦταν που ἔπρεπε να τρομοκρατηθεῖ. Τότε μετὰ ἀπὸ μια τοπικὴ παρέλαση στα φίλια στρατεύματα, τα κεφάλια εκτοξεύονταν με καταπέλτες μέσα στο κάστρο των ἀντιπάλων. Ἀντὶ για βλήματα χρησιμοποιούσαν κεφάλια, ὅπως μαρτυροῦν παλαιὰ χειρόγραφα.

Εκτόξευση μη πυρηνικῆς κεφαλῆς

... Δυο καινούργιοι στρατοὶ σχηματίστηκαν βιαστικά. Ὁ ἓνας, με διοικητὴ τον Κλαῦδιο Νέρωνα, φρόντισε να ακινητοποιήσει τον Ἀννίβα στην Ἀπουλία, ο οποίος δεν κινήθηκε ἀπὸ ἔλλειψη πληροφοριῶν. Ὁ ἄλλος, με διοικητὴ τον Λίβιο Σαλινάτορα, περίμενε τον

Ασδρούβα στο πιο ευνοϊκό σημείο, στο Μετέωρο, και εκεί εξόντωσε τον στρατό του. Διηγούνται πως οι Ρωμαίοι κόψανε το κεφάλι του στρατηγού, που είχε πέσει στη μάχη, το στείλανε στο Αμβρούτσο και το πέταξαν μέσα στα τείχη του στρατοπέδου του Αννίβα. Εκείνος είχε στο μεταξύ χάσει το ένα μάτι του από τα τραχώματα. Αλλά εκείνο που του είχε μείνει του έφτανε για να αναγνωρίσει αυτό που κάποτε υπήρξε ο αδελφός που αγαπούσε σαν γιο του.^{2035.174}

Ιδιότυπος αμοιβή του κυνηγού κεφαλών

Ο Σύλλας δεν είχε διάθεση να δεχτεί αρνήσεις. Έτρεξε στη Νόλα, όπου προετοιμαζόταν ο στρατός του. Κι αντί να ξεκινήσει για τη Μικρά Ασία, οδήγησε τους άνδρες του στη Ρώμη, όπου ο Μάριος προσπαθούσε να συντάξει έναν άλλο στρατό για να τον αντιμετωπίσει. Ο Σύλλας νίκησε εύκολα και γρήγορα, ο Μάριος διέφυγε στην Αφρική και ο Σουλπίκιος δολοφονήθηκε από ένα σκλάβο του. Ο Σύλλας εξέθεσε σε δημόσιο χώρο το κομμένο κεφάλι του και αντάμειψε το δολοφόνο **απελευθερώνοντας τον κατ' αρχήν για τις υπηρεσίες που είχε προσφέρει και εκτελώντας τον στη συνέχεια για την προδοσία που είχε διαπράξει.**^{2035.239}

Προστασία των παρθένων

Οι παρθενες δεν διαπομπεύοντουσαν ουτε θανατώνονταν.

Οι Ρωμαίοι θεωρούσαν ανόσια πράξη νά θανατωθεί παρθένος στή φυλακή. Γιά νά αποτραπεί τό μίαισμα αναλάμβανε ό δήμιος τήν έκπαρθένευση. Ό Δίων ό Κάσσιος γράφει οτι μετά τήν εκτέλεση τοῦ υπάτου Λούκιου Αϊλιου Σηιανού (Sejanus) από τόν Τιθέριο τό 31 μ.Χ. καταδικάστηκαν σέ θάνατο καί τά παιδιά του. Τήν κόρη του παρέδωσαν στόν δήμιο γιά τόν επιβαλλόμενο βιασμό - «της κόρης... προδιαφθαρείσης υπό τοῦ δημίου, ως ούχ όσιον όν παρθενευομένην τινά έν τω δεσμοτηρίω διολέσθαι». Ή εκτέλεση των παρθένων γινόταν μέ στραγγαλισμό. Έτσι ό δήμιος, ό carnifex - αποκρουστικός καί πολυμίσητος, πού ένω δεν είχε δικαίωμα νά μπαίνει στήν πόλη ήταν πάντοτε πολύτιμος στυλοβάτης της εξουσίας - αναλάμβανε μέ επίσημη εντολή, καί μάλιστα ως ιερή αποστολή, τόν βιασμό καί τόν στραγγαλισμό τής μελλοθάνατης κόρης. Είναι ανόσιο, απαγορευμένο από τούς θεούς έργο, γράφει ό Σουητώνιος, νά στραγγαλίζονται οί άγουρες κόρες. **Γι' αυτό πρώτα διακορεύονται από τόν δήμιο καί ύστερα θανατώνονται!**

Σχόλιο: έμμεσος τρόπος για αμοιβή του δημίου.
154.

Το ενδυμα κατά τη διαπομπευση

Συνήθως τα ενδύματα αφαιρούντο. Σίγουρα αφαιρούσαν το κώλυμα του προσώπου (την τσίπα ή φακώλιον) εξ ου και ξετσίπωτη εκκαλείτο η διαπομπευομένη. Τις γυναίκες τις διαπόμπευαν γυμνές. Οι αξιωματούχοι απογυμνωνόντουσαν από τα διακριτικά και ρούχα του αξιώματος τους. Για μεγαλύτερο εξευτελισμό έντυναν τους άνδρες με γυναικεία ρούχα.

Αλλα και αντιθετως μπορεί να του εβαζαν επιτηδες δηθεν τιμητικά ρουχα προκειμενου να τον εμπαιξουν.

Πβλ. τα γενομενα με τον Ιησού

Εξέδυσαν με τα ιμάτιά μου και ενέδυσαν με χλαμύδα κοκκίνην.

Έθηκαν επί την κεφαλήν μου στέφανον εξ ακανθών

και επί την δεξιάν μου χείρα έδωκαν κάλαμον,

ίνα συντρίψω αυτούς ως σκεύη κεραμέως.

28 καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ **χλαμύδα κοκκίνην***, 29 καὶ πλέξαντες **στέφανον ἐξ ἀκανθῶν**** ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ **κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν** αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ 27:28

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶ πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὄλην τὴν σπεῖραν· 17 καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν **πορφύραν*** καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες **ἀκάνθινον στέφανον****, 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· 19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν **καλάμῳ** καὶ ἐνέπτουν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20 καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν **πορφύραν** καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

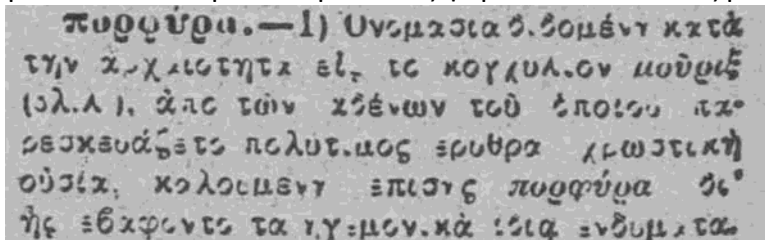
ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ 15:18

ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ ΣΧΟΛΙΑ

*ΠΟΡΦΥΡΑΝ: Η πορφύρα ήταν πολυτιμοτατο σπανιο και πανακριβο υφασμα. Αποκλειεται να βρηκαν τετοιο οι στατιωτες εκτος αν ο Ιησους φορουσε ή έφερε μαζί του ήδη καποιο ανάλογο το οποιο και μπήκε αργότερα στον κλήρο. Ο Ιησους μπορεί να ήταν καταλληλα ντυμένος ως Δαβιδικός Βασιλιάς για την περισταση για να πεισει και να εντυπωσιασει το πληθος : Πορφύρα και [Στέμμα](#).

Pasted from <http://www.stougiannidis.gr/about_cross_10_prt.htm>

Η αποψη του Ματθαιου (περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην) είναι λογικότερη γιατί ολοι οι Ρωμαιοι στρατιωτες φορουσαν κόκκινους μανδύες (χλαμύδες).

**Περὶσσότερα στη σελίδα [Ακανθινος στέφανος](#)

To sanbenito

Σε επίσημο ή λαϊκό γλέντι, το θεωρητικό πρόσχημα ήταν, οτι το πλήθος συγκεντρωνονταν , για να παραστή μάρτυρας της σωτηρίας ενός αμαρτωλού. Ο κατάδικος είτε είχε μετανοήσει είτε όχι, φορούσε το **sanbenito**, ένα ρουχο , φαρδύ και ριχτό σα ράσο, με ορισμένα σύμβολα σημειωμένα πάνω» . Το sanbenito του μετανοημένου, έφερε μπρος και πίσω τον σταυρό του Αγίου Ανδρέα, ενώ στο sanbenito του αμετανόητου· Εκεί η φαντασία των σχεδιαστών οργιάζε. Σχεδίαζαν δαιμόνους και σκηνες από την κόλαση, σαν ένα είδος προκαταβολικής απεικόνισης του τι προκειται να παθει.

Sanbenito σύμφωνα με τους ισπανους ετυμολογους προερχεται από το Άγιος Βενεδικτος San Benito , κατ' άλλους από το sacco bendito ("blessed sack", ευλογημενος σακκος,) και κατ' έμε από το sacco de los penitenciados, ο σάκος (χιτων) των μετανοούντων .

Το συμπληρωμα ηταν και ένα μυτερο καπελο, κίτρινα κερια και κομποσχοινια.

Το γελοίο κωμικό καπέλο φαίνεται ότι το φορούσαν στους ατακτούντες μαθητές οι δασκαλοί του 19ου αιώνα στις Αγγλοσαξωνικές χώρες: διαπομπευση δια του ενδυματος

2118.166

Βυζαντινές διαπομπευσεις

Και τη κα' τον Αυγούστου μηνός της αυτής δ' Ινδικτιώνος εστηλίτευσε (ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ε' ο Κοπρώνυμος) και ητίμασε το σχήμα των μοναχών επί τον ιπποδρομον παρακελευσάμενος ένα έκαστον αββάν κρατειν γυναίκα τη χειρί και ούτω παρελθείν αυτούς το ιπποδρόμιον εμπυομένους και υβριζομένους υπό παντός του λαού.
324.30

τη δε εξής ήμερα ιπποδρομίας ούσης, εψίλωσαν αυτού την όψιν και εγύμνωσαν αυτού την γενειάδα και τας της κεφαλής τρίχας και των οφρύων, και ενδύσαντες αυτόν σηρικόν και αμανίκωτον κονδόν εκάθισαν αυτόν επί όνου σαγματωμένου εξανάστροφα κρατούντα την ουράν αυτού, και εξήνεγκαν διά του διηπίου εις το ιπποδρόμιον, του λαού παντός και του δήμου ανασκάπτοντος και εμπύοντος αυτόν, έσυρε δε τον όνον Κωνσταντίνος ο ανεψιός αυτού ρινοκοπημένος (δηλαδή με κομμένη μύτη). ελθόντος δε αυτού εν τοις δήμοις, κατήλθον και ενέπτυσαν και κόνιν επέρριπτον επ αυτόν, ενέγκαντες δε αυτόν εις το στάμα έρριψαν αυτόν εκ του όνου και επάτησαν τον τράχηλον αυτού- και καθίσαντες αυτόν απέναντι των δήμων, ήκουε παρ' αυτών σκωπτικούς λόγους έως της απολύσεως του ιππικού.
324.32

Για τον Πατριάρχη το μέγεθος έχει σημασία

Η μικρογραφία απεικονίζει τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Μεθόδιο, να αποκάλυπτε μέσα στο ναό, ενώπιον λαού, συγκλητικών και του αυτοκρατορικού επιτρόπου, μάγιστρου Μιχαήλ, **τα γεννητικά του όργανα**, που ήταν **μαραζωμένα** από κάποιο παλιό ατύχημα, ξεσκεπάζοντας έτσι την πλεκτάνη των έχθρων του, ότι δήθεν είχε συνάψει ερωτικές σχέσεις με κάποια πόρνη, η οποία δωροδοκήθηκε για το σκοπό αυτό. Ο ίδιος τελικά γλίτωσε την **διαπόμπευση** με την οποία απειλήθηκε ενώ οι συκοφάντες του τιμωρήθηκαν αυστηρά (843 μ.Χ. περίπου). Ηθικο διδαγμα αντι να τον φάει το μαράζι τον έσωσε!

(Χρονικόν του Ιωάννη Σκυλίτζη, Κώδικας 26-2 της Εθνικής Βιβλιοθήκης Ισπανίας, Μαδρίτη. Φ. 66ν α. Αθήνα [Μίλητος] 2000)

Βυζαντινών βίος και πολιτισμός! - ο Ισαάκιος το Αγγελούδι!

Ο αυτοκράτορας Ισαάκιος Άγγελος, μετά το πραξικόπημα και τον αποκεφαλισμό του στρατηγού Αλέξιου Βρανά, πρόσταξε να περιφέρουν στους δρόμους της Πόλης το κεφάλι του κι ένα πόδι **καρφωμένα σε παλούκια**. Επειδή όμως το παραπάνω δεν αρκούσε για την ικανοποίηση των σαδιστικών του ενστίκτων, στη διάρκεια του επινίκιου γεύματος στο παλάτι ο αυτοκράτορας έπαιξε ποδόσφαιρο με το κεφάλι του Βρανά, κυλώντας το στο πάτωμα ανάμεσα στους συνδαιτυμόνες.
228.195

Ο Ανδρόνικος - οφθαλμον αντι οφθαλμού!

Η βυζαντινή βία κορυφώνεται με την κυριολεκτική εξαφάνιση από προσώπου Πόλης της αποτελούμενης από 60.000 άτομα παροικίας Λατίνων. Με ηγέτη τον Ανδρόνικο Α Κομνηνό ο ορθόδοξος όχλος σφάζει τις 56.000 και πωλεί τις υπόλοιπες τέσσερις σκλάβους στους Τούρκους. Μετά τη γενοκτονία των Λατίνων, ο Ανδρόνικος σφάζει τον εραστή της χήρας του αυτοκράτορα Μανουήλ Α' Κομνηνού, Μαρίας, αφού πρώτα τον **τυφλώνει, δολοφονεί** τη Μαρία μπροστά στο γιο της και τελικά **στραγγαλίζει** και τον ίδιο τον Αλέξιο Β' και, ενώ είναι 64 χρονών, νυμφεύεται τη μόλις 13 χρόνων Αγνή-Άννα, σύζυγο του θύματος. Σε απάντηση αυτής της τερατώδους αγριότητας, όταν οι Νορμανδοί, που ως χριστιανοί καθολικοί δε στερούνταν αγρίων ενστίκτων και μεθόδων, μπήκαν στη Θεσσαλονίκη, έσφαξαν σχεδόν ολόκληρο τον πληθυσμό της. Ο Ανδρόνικος ανατρέπεται, **τυφλώνεται** και **περιφέρεται** τυφλός και αλυσσοδεμένος από τον απηυδισμένο και εξαγριωμένο όχλο που φρόντιζε να μην πεθάνει ώστε να παραταθεί το μαρτύριο του. Ο διάδοχος του Ισαάκιος Β' Άγγελος, σε απάντηση της σφαγής της Θεσσαλονίκης, φυλακίζει 4.000 Νορμανδούς, τους χτίζει και τους αφήνει να πεθάνουν από την πείνα.
228.199

Το θέατρον

Όπως λεμε γενικότερα το "θεατρον των επιχειρήσεων" δεν περιελαμβανε μονον το αμφιθεατρο αλλα και τους κεντρικούς δρομους.

Οι διαπομπευσεις των διασημων γινονταν στον ιπποδρομο (που λεγονταν αμφιθεατρον ή [θέατρον](#)) αλλα και σε κεντρικες λεωφόρους :

... ο δε όχλος συλλαβόμενοι τόν τε Θεόδοτον τον μοναχικον και γενικον λόγοθετην και Στέφανον τον σακελλάριον τον Περσην, σχοινοις τε εκ ποδών τούτους δησαντες, σύρουσι δια της **Μέσης λεωφόρου**, και εις τον Βοϋν άπαγαγόντες κατέκαυσαν ...

Heinrich Eduard Bonnell - De dignitate majoris domus regum francorum a romano sacri cubiculi ...

Και ο Θεοδωρος Πρόδρομος αναφέρει

και ορίσει τα ψυχάρια¹ της και την πρωτοβαβάν² της
και πιάσουν και ταυρίσουν³ με και σύρουν με είς την μέσην⁴
και δώσουν με τά τρίκωλα και τα χαρακτηριστικά μου,336.

- 1) ψυχάριον, -ίου, το, L. Manciriumy σκλάβος, δούλος . Porph. Adm. 77, 155. Novell. 280. Theoph. Coni. 321, 7.^{315.1197}
- 2) Προισταμένη των θεραπειδων, η οικονόμος.
- 3) Τραβολογήσουν
- 4) Η Μέση οδος της Κωνσταντινούπολης

Αναφορές

1

Λώβη

Ετυμολογία

Λώβη, ή "αισχρά μεταχειρίσις, άτίμωσις, ύβρις, όνειδος, ατιμία, κακοποίησης, ακρωτηριασμός, αποκοπή μέλους, βλάβη, φθορά, απώλεια, όλεθρος,

λωβάομαι :κακομεταχειρίζομαι, κακοποιώ, ατιμάζω, υβρίζω, βλάπτω, ακρωτηριάζω, λαφυραγωγώ, **λωβεύω**:μεταχειρίζομαι τινα αίσχρως, περιπαίζω·

λωβητήρ, -ήρος, ό [**λωβήτειρα**, ή), **λωβητής**, -οϋ, ό, **λωβήτωρ**, -ορός·, ό υβριστής, ολέθριος, καταστροφεύς, ελεεινός, άθλιος,

λωβητός, -ο·ήτιμα-σμένος, βεβλαμμένος, υβριστικός, όνειδιστικός' : έκ τοϋ *σλογκα, συγγ. τοις : λιθ. sloga = βάσανον, μάλιστα τοϋ τόπου, stoginti = βασανίζειν, slegiu, slegti =καταθλιβειν, πιέζειν.

196.247

Αντιθετο:

αλώβητος, αβλαβης, ακεραιος, ασπροπόσωπος

Πβλ. ΦΡ Διετηρησε αλώβητη την πίστη στην διαρκεια της Τουρκοκρατίας.

Πολλές φορές συγχέεται με την λεπρα. Και λωβιασμενος καλειται ο λεπρός.

2

Περιγέλιο ή αναγέλασμα

Στο Ακριτικο Κυπριακό Τραγουδι του Κωνσταντά, ο ανειψιος του ερχεται για απαγάγει την γυναίκα του θειου του Κωσταντά! Οπου δεν έδωσε ο θεός παιδια έδωσε ο διαολος ανήψια!

*μόνον ηρτα τάνηψίν σου τίν κάλην σου νά πάρω.
Κη άπολοατ' ο Κωσταντδς του νεούλλικου και λέει:
κη απόμεινε μ' ανήψί μου να 'μπώ νά την αλλάξω,
για τί θα ρέσσης 'πο χωρκα και θα 'μ' άναελουσιν.
Ανάλλαχτην τήν εθελα κή ανάλλαχτην την παίρνω.'
έν σου πιστέβκω, Κωσταντα, και 'ς το σπαθίν άν
'μόσης·
εσσω νά μπης νάρματωθης νά 'βκης να μέ σκοτώσης.
Και φέρ' την φέρ' την, Κωσταντά, κί' ας είναι με το
μάτιν,*

Μόνο ήρθα εγώ ο ανειψιός σου να πάρω την καλή σου.
Και απαντά ο Κωνσταντής στον νεαρό και λέει
εκεί περίμενε ανίψι μου να μπω να την αλλάξω
γιατί θα περάσεις από χωριά και θα γελούν μαζί μου.
Ανάλλαχτη την ήθελα και ανάλλαχτη την παίρνω
Δεν σε πιστεύω Κωνσταντή ακόμα και αν ορκιστείς στο
σπαθί σου,
θα μπεις μέσα, θα αρματωθείς και θα βγεις να με
σκοτώσεις.
Φέρ' την λοιπόν Κωνσταντή και ας είναι με το ιματιό
της (το νυχτικό της)

ΣΗΜ:Θα μ' αναγελούσιν

Η τεράστια σημασία που έδιναν οι παλαιοί στη διαπόμπευση είναι εμφανέστατη σε αυτούς τους στίχους. Ο ανειψιός του τον προδίδει, χάνει την γυναίκα του και ο Κωνσταντής ασχολείται με το τι θα πει ο κόσμος αν δει την γυναίκα του ατημέλητη

3

Πρόθημα ξε-

προέκυψε από τις αρχαίες προθέσεις εκ και εξ

Το πρόθημα αυτό σχηματίζει πολλές λέξεις για να δηλώσει επιλογή από μια ομάδα, αλλά και το περισσότερο, το υπερβολικό, εκείνο που ξεπερνά ένα όριο, την έξοδο, όπως επίσης για να δηλώσει και την ακύρωση μιας ενέργειας ή τη στέρηση και την αφαίρεση. Στις περισσότερες λέξεις προέκυψε από τον αόριστο του συγγενούς ρήματος (π.χ. από τον αόριστο του εκθεώ, δηλαδή το ξεθεώσα, προέκυψε το ξεθέωσα και τελικά καθιερώθηκε ως ενεστώτας το ξεθεώνω και ως ουσιαστικά το ξεθέωμα)

- ξετρελαίνομαι, ξεκουφαίνομαι, ξεκαρδίζομαι, ξεθεώνω (υπερβολή)
- ξεγεννώ, ξεπορτίζω (έξοδος)
- ξεγδέρνω, ξεβάφω, ξεβγάζω (αφαίρεση)
- ξεχορταριάζω, ξεδιαλέγω, ξεχωρίζω (αφαίρεση και έμμεσα επιλογή)
- ξεματιάζω, ξεβουλώνω, ξεβρομίζω, ξένοιαστος, ξεγράφω, ξεδιπλώνω (ακύρωση βλαβερής ή περιττής ενέργειας)

4

Βασανιστηρια και εξουσία

ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ

Η διαπόμπευση, η ατιμωτική δηλαδή περιαγωγή καταδίκου στους δρόμους και η παράδοσή του στη χλεύη, στους ονειδισμούς αλλά και στις βάνανυες επιθέσεις του όχλου ήταν το κατ' εξοχήν βυζαντινό βασανιστήριο. Άγριος βασανισμός ψυχικός και σωματικός γιατί η περιφορά των θυμάτων στην Αγορά συνοδευόταν όχι μόνο από τον ηθικό εκμηδενισμό τους, με τις λοιδορίες και τις προσβολές αλλά και από βιαιοπραγίες και κάθε λογής κακώσεις. Δεν ήταν «ιδία ποινή», αποκλειστική δηλαδή η διαπόμπευση, αλλά προσθετική, συμπληρωματική και εφαρμοζόταν πριν από την τελική τιμωρία -πριν από τη φυλάκιση, τον ακρωτηριασμό, την εκτύφλωση ή τη θανάτωση ...;

Πριν από την διαπόμπευση, τον «θρίαμβο» όπως την αποκαλούσαν χλευαστικά, μαστίγωναν σκληρά τον κατάδικο, τον κούρευαν «εν χρω», τον ξύριζαν (μαλλιά, γένεια, μουστάκι, φρύδια), μουτζούρωναν το πρόσωπό του με καπνιά ή το άλειφαν με πίσσα, τον στεφάνωναν με μια πλεξάνα σκόρδα, τον τύλιγαν με βρωμερά άντερα από το χασαπιά, κρεμούσαν στο λαιμό του σαπιοκοιλίες και στους ώμους του κουδούνια.

Κατά την πάνδημη περιαγωγή του στους δρόμους και στην αγορά ή στον Ιππόδρομο κάθιζαν το θύμα γυμνό ή ημίγυμνο σε γάιδαρο, παλιομούλαρο, ψωριασμένη καμήλα, ακόμα και σε γελάδα ανάστροφα και το υποχρέωναν να κρατάει την ουρά του υποζυγίου. Στην πομπή που σχηματιζόταν προπορεύονταν σαλπικτές και διαλαλητές. Και το πλήθος των συγκεντρωμένων περίεργων του πετούσαν στο πρόσωπο λάσπες και ανθρώπινες ακαθαρσίες, άδειαζαν πάνω του δοχεία με ούρα, τον χτυπούσαν στο στόμα με βορβορώδη εντόσθια σφαγίων. Μουτζούρωναν παλάμες και δάκτυλα με την καπνιά και τη γάνα των τσουκαλιών και των τζακιών, ζύγωναν τον «γαϊδουροκαθισμένο» και τον πασάλειβαν. Τον έφτυναν, τον πετροβολούσαν, τον χτυπούσαν με ραβδιά και μαστίγια, τον έβριζαν, τον λοιδορούσαν.

Διαπομπεύονταν γιατροί που δεν εφάρμοζαν καλή θεραπεία με αποτέλεσμα να πεθάνει ο ασθενής. Ανάγκαζαν, μάλιστα, τον άτυχο Ασκληπιιάδη να κρατάει κατά την περιαγωγή δοχείο νυκτός ...;

Ακόμα και εκταφές και διαπομπεύσεις νεκρών γίνονταν στην Κωνσταντινούπολη. Όπως το πτώμα του αυτοκράτορα Λέοντος Ε΄ του Αρμενίου που ύστερα από τη δολοφονία στο ναό σύρθηκε -το 820- στους δρόμους και ρίχτηκε στον Ιππόδρομο. Ξέθαψαν τον πατριάρχη Ιωάννη «μετά του ωμοφορίου» και έφεραν τα λείψανά του στον Ιππόδρομο σε ημέρα αγώνων. Εκεί, μπροστά στο πλήθος, αφού αποκάλυψαν και μαστίγωσαν τον σκελετό -«έτυψε μαγκλάβια»- τον έκαψαν.

154

5

Βιαιη προσαγωγή = διαπόμπευση

Στην ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ του Δ. Βυζαντίου ο Χιώτης προφυλακίζεται . Θεωρεί την προσαγωγή του διαπομπή και δωροδοκεί τους στρατιώτες για να μην τον περάσουν από πολυσύχναστους δρόμους. Ο φόβος του είναι να μην το μαθει ο πατήρ του (ο πατέρας του) και η τζατζα του (η μητέρα του) ή η αγαπητικά του διότι «εν θα κλώσει πλία» (δεν θα συνουσιασθεί) μαζί του

ΧΙΟΣ: Εκατό γροσα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ: Φέρ' τα.

ΧΙΟΣ : (Τά δίδει.) Πάρτεν τα... ούγού... καί να μήν παμ' αφ' το παζάρι, καί με δγει ό πάης μου... αφ' τά στενά, νά ζήτεν, άφ' τά στενά.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ: Δέ σέ πάμ' άπ τό παζάρι, μόνε περπάτειε γλίγωρα.

(Τόν υπάγουν από στενόν μέρος καί τόν φυλακίζουν.)

(Ο Χιος έμβαινών εις τήν φυλακήν, κάθεται εις τήν είσοδον αύτης υπό τό σκότος, καί οδύρεται.)

ΧΙΟΣ: 'Αλοί μου του κακόμοιρου!... αλοί, αλοί, αλοί! "Ινταν' τούτο ποϋπαθα... κακοσορτιά μου!... κι αν τό μάθ' ό πάης μου... κι αν τό μάθ' ή τζατζα μου... κι αν τό μάθ' ή αγαπητικά μου, έ θά κλώση πλια μαζί μου... αλοί μου του **κακόσορτου***!... αλοί, αλοί, αλοί!...

* Sorte = τυχη (Ιταλικά) επομένως κακοσορτος είναι ο κακοτυχος, ο δυστυχης

6

Η τελευταία διαπόμπηση στην Ελλάδα

Εγινε ύστερα από τό στρατιωτικό κίνημα του 1935. Στίς 2 'Απριλίου όργανώθηκε περιαγωγή δέκα κινηματιών άξιωματικών καί δύο ύπαξιωματικών άμέσως μετά τήν καταδίκη τους από τό στρατοδικείο, ειχε προηγηθεί καθαίρεση κατά τή διάρκεια ειδικής τελετής στά Παραπήγματα. Βάρβαρες σκηνές έκτυλίχθηκαν κατά τήν περιφορά, όργανωμένες από τήν έξουσία πού ύποδαύλιζε πάθη και μίση .

154

7

Διαπομπές στην βενετοκρατούμενη Κρήτη

σ.355 ~356.

451. Διαπομπές, άλλωστε, γίνονταν στά τέλη του ΙΕ' αιώνα καί στή ενετοκρατούμενη Κρήτη (Ν. Πολίτης, 'Υβριστικά σχήματα, Λαογραφία, τ. Δ' 1912 - 1913, σ. 642) 'Η διαπόμπηση άποτελούσε μέθοδο σκληρότατης τιμωρίας για τούς Κρητικούς. Κυρίως τό ξύρτσμά τους σέ δημόσιο χώρο. Τό διαπίστωσε ό Γάλλος γεωγράφος André Thevet πού βρισκόταν στό νησι. «Οι Κρητικοί έχουν περί πολλού τά γένεια τους καί τά μαλλιά τους. Προτιμούν νά τους κοπεί ή μύτη ή νά χάσουν τ' άφτιά τους παρά τα στολίδια της κεφαλής. Τό θεωρούν προσβολή καί ταπείνωση. Είδα νά τιμωρούν στή μέση τής πλατείας ενα Κρητικό ... Τοϋ ξύριζαν τα γένεια μπροστά σε ολο τον κοσμο»

Κυρ. Σιμόπουλος - Ξένοι Ταξιδιώτες στήν 'Ελλάδα, τ. Α', σ. 394 - 395).

154

8

ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ επωνυμών στο Βυζάντιο

Διαπομπή το κομμένο κεφάλι καρφωμένο σέ δόρυ, του στρατηγού Γεωργίου Μανιάκη ύστερα από τό αποτυχημένο πραξικόπημα - τό 1043 -για ανατροπή τού Κωνσταντίνου τού Μονομάχου*"". Τό ίδιο ακριβώς έγινε από τόν Βασίλειο Α' Μακεδόνα με τό κεφάλι τού άρχηγού τών Παυλικιανών Χρυσόχειρα, μετά ιήν καταστροφή (882) τής πρωτεύουσας τους, τής Τεφρικής. Ο Αναστάσιος Β' πού ανέβηκε στό θρόνο μέ πραξικόπημα τό 713 διαπομπή στον Ιππόδρομο 713μ.Χ. κατά τη διάρκεια άγώνων τά κεφάλια τών εναντίων καρφωμένα σε παλούκια."

Αναφέρονται και περιπτώσεις υβριστικής περιαιγωγής των ,γεννητικων μορίων νεκρού. Οί δολοφόνοι λ.χ. του Βαρδα, θείου και πρωτοσυμβουλου του Μιχαήλ Γ του Μέθυσου, άφου τόν Κατακρεούργησαν , καρφωσαν τα γεννητικά του όργανα σε κοντάρι και τά τριγυρισαν στη Πολη. Χειροτερσα ειχε υποστει ο αυτοκράτορας Φωκάς τό 610 μετά τήν ανατροπή του. Τόν γύμνωσαν αφαιρώντας τά βασιλικά ενδύματα - «τής βασιλικής αύχοϋ έσθήτος» - και του φόρεσαν «περίζωμα μέλαν», τόν έδεσαν πισθάγκωνα - «τάς χείρας περιηγμένες εις τούπίσω» - τόν θανάτωσαν, τόν ακρωτηρίασαν, κάρφωσαν σε κοντάρια τό δεξι χέρι και τα γεννητικά μόρια, έσυραν τό πτώμα στο βοϊδοπάζαρο και τό έκαψαν".

154.267

Ο Κωνσταντινος Ε ο Κοπρώνυμος (ηταν εικονομάχος και το παρατσουκλι του το κόλλησαν οι πολιτικοι του αντιπαλοι), νουνεχης αυτοκρατωρ και ικανοτατος στρατηλάτης επεσε μετα θανατον θυμα της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας:

Έτάφη εν τω ναῶ τῶν Αγ.Αποστόλων, εν Κωνσταντινουπόλει, **μετά** **όγδοήκοντα όμως έτη** ὁ αντίπαλος τῆς εικονομαχίας Μιχαήλ ὁ Γ έκθάψας τὰ ὀστᾶ του ἔκαυσεν αὐτὰ εν τῇ πλατεία τῇ προορισμένη πρὸς θανάτωσιν τῶν φονέων.

Lombard, Constantin V , empereur dar Romaines

ΕΓΥΚΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ

9

Διαπόμπευση σουλτάνου και Τούρκων αξιωματούχων

Τό βυζαντινό βασανιστήριο του δημόσιου εξευτελισμού ως πρόσθετη -ποινή υίοθέτησαν και οί Τούρκοι. Ακόμα και σουλτάνοι περιάγονταν γαιδουροκαθισμένοι στά τσαρσιά και τά μπεζεστένια τῆς Πόλης πριν από τήν εκτέλεση. Αυτή τήν τύχη είχε ὁ Μουσταφάς Α' τό 1623. «Ούτως ούν άσώτως και τυραννικής διαβίωσης επί του θρόνου... καταβιβάζεται υπό τών προυχόντων... και επιβιβάσαντες αὐτόν ὄνου περιετριγύρισαν τάς αγυιάς χλευαζόμενον και έμπαιζόμενον υπό χοϋ πλήθους και πάντων τών έντυγχανόντων αὐτω καθ' ὁδόν, και καθείρξαντες εν τῇ εϊρκτή των Επτά Πύργων, μετά μικρόν κατεπνίγη».

Τό 1702 κινηματιές στρατιωτικοί αξίωσαν από τόν σουλτάνο Μουσταφά νά τους παραδώσει τόν μουφτή και τούς γιους του, τόν βεζύρη και τόν εξ απορρήτων "Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Ὁ σουλτάνος «έπεμψε τόν μουφτή ν με τούς δύο υιοϋς ον τινα φόνευσαντες με πολλά βάσανα έσυρον διά τών άγυιών». Διαπόμπευαν επίσης τους στρατιωτικούς που έδειχναν δειλία στή μάχη. Τους τριγύριζαν στά στρατόπεδα ντυμένους γυναικεϊα φορέματα.

154

10

Η Κα Πτωχοπροδρόμου απειλει με διαπόμπευση τον σύζυγό της Θεόδωρο

"Αν Ιδωσί τα ομμάτια μου ποτε τους αδελφούς μου,
και ου πιάσουν και άφιδώσουν σε χαι δείξουν και τελεσουν
και δησω σου εις τον τράχηλον τα τέσσαρα παιδία,
και βάλω εις την καρδίαν μου τα γόνιμα μου χερδη,
και εκβάλω σε εκ το οσπίτιν μου μετά πομπής μεγάλης,
να ποίσω και το πρόσωπον και την υπόληψίν σου,
να ποίσω τήν χουδοϋπαν σου αυτήν την μαδισμενην!"

11

ΦΑΛΑΓΓΑ

Ο φάλαγγας: «ήτον ένα ξύλον από ένα μέτρον έως 6 ρούπια μακριός, με δύο τρύπες έως ένα ρούπι η μια από την άλλη· ένα σκοινί περασμένο, έχοντας δυο κόμβους εις τες άκρες να μην ξεπερνά.

αυτού έβαζαν τες πόδες και έστριφταν το ξύλον και έσφικον τα πόδια εις τους αστραγάλους από κάτω και ο διδάσκαλος έδερνεν».

Στή συντεχνία μάλιστα των παντοπωλών της Μοσχόπολης ό ραβδισμός αυτός γινόταν δημόσια στο χώρο της άγορας, σύμφωνα μέ τό 8ο άρθρο του καταστατικού τους: «αν ευρεθη τινάς όπου νά ύβρίση τόν μεγαλύτερόν του ή νά άτιμάση τούς τιμημένους άνθρωπους όπου περνούν διά της άγορας, νά δαρθη εις τον φάλα[γ]καν μέσα εις τό παζάρι καί έτζη νά σωφρονισθη».

9803.66

12

Διαπομπευτική κουρά στους νεώτερους χρόνους

Στους κουτσαβάκηδες έβαλε άγριο χέρι ο τότε διευθυντής της Αστυνομίας Μπαϊρακτάρης. Αφού πρώτα τους εξευτέλισε κουρεύοντας τους και ξυρίζοντας τους το μισό μουστάκι και κόβοντας τους το κρεμάμενο μανίκι του σακακιού. Οι πιο πολλοί κουτσαβάκηδες κλειστήκαν φυλακή και οι απόγονοι του κ. Διευθυντού έγιναν ταβερνιάρηδες και προμηθευτές της Καραμανλικής Αυλής.

Πβλ και ρεμπετικο

ΟΙ [ΜΠΑΤΣΟΙ](#)

Τουτ οι μπάτσοι πούρθαν τώρα,
τί γυρεύουν τέτιαν ώρα;
Μπλόκο ήρθαν νά μάς κάνουν,
καί τόν άργιλέ νά πάρουν.
Μάγκες, πιάστε τά γεφύρια,
μπάτσοι, κλάστε μας τ' άρχίδια.

**Μπάτσοι, καί χωροφυλάκοι,
μάς ξούρισαν τό μουστάκι.**

Μάγκες, πιάστε τά γεφύρια,
νά μήν έχουμε τά ίδια.

Παλιό μωρμούρικο ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ-ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ

Βιβλιογραφία

9257

Τίτλος: A Glossary of later and Byzantine Greek
Συγγραφέας: E. Sophocles
Εκδότης: Trubner
Έτος:1860

161

Τίτλος: Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός
Συγγραφέας: Φαίδων Κουκουλές
Εκδότης:Παπαζήσης
Έτος:1955

154

Τίτλος: ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ
Συγγραφέας: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
Εκδότης:
Έτος:1987

196

J.B.Hofmann - Ετυμολογικό Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής

228

Τίτλος: ΙΕΡΕΣ ΒΛΑΚΕΙΕΣ
Συγγραφέας: ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΑΚΗΣ
Εκδότης: ΕΜΠΕΙΡΙΑ
Έτος: 2010

315

Συγγραφέας: E. A. SOPHOCLES
Τίτλος: GREEK LEXICON OF THE ROMAN AND BYZANTINE PERIODS
Εκδότης: Harvard University Press
Έτος: 1914

324

Τίτλος: ΒΥΖΑΝΤΙΟ -ΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΤΙΜΩΡΙΕΣ ΤΟΥΣ
Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΟΥΡΑΣ
Εκδότης: ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ
Έτος: 2003

336

πτωχοπροδρομικά

464

Τίτλος: Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
Συγγραφέας: ΑΝΤΡΕ ΜΠΟΝΑΡ
Εκδότης: ΘΕΜΕΛΙΟ
Έτος: 1991

9098

Τίτλος: ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΙΚΑ
Συγγραφέας: ARNOLD PASSOW
Εκδότης:

9453

Τίτλος: ΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΑ - Η ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΓΛΩΣΣΑ
Συγγραφέας: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Εκδότης: Π. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Έτος: 1868

1026

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ -ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ - ΑΡΧΕΤΥΠΟ - 2010
Η ΛΗΣΤΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ -ΕΛΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

2035

Τίτλος: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ
Συγγραφέας: ΙΝΤΡΟ ΜΟΝΤΑΝΕΛΛΙ
Εκδότης: ΘΕΜΕΛΙΟ
Έτος: 2008

2059

Τίτλος: ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ
Συγγραφέας: ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΦΟΡΟΣ
Εκδότης:ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
Έτος:1964

2069

Τίτλος: ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΧΡΗΣΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ
Συγγραφέας: ΛΙΖΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Εκδότης:ΑΧΡΗΣΤΗ ΓΝΩΣΗ
Έτος:2008

2137

Συγγραφέας: ΕΡ. ΛΟΥΝΤΖΗΣ
Τίτλος: Η ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΑ ΕΦΤΑΝΗΣΑ
Εκδότης:ΚΑΛΒΟΣ
Έτος:1969

9803

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Τίτλος: Η ΜΑΘΗΤΕΙΑ ΣΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ (16ος;-20ος αϊ.)
Εκδότης:ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ

Έτος:ΑΘΗΝΑ 1986